

Šia Savaite

Baigias carai, Nesenai Europoje pasimirė Marija Aleksandrovna, buvusio Rusijos caro motina, dabar vėl sausio 6 dieną mirė kunigaikštis Nikolajus Nikolajevičius, buvęs Rusijos vyriausio karo vadas ir po pabėgimo į užsienius vyriausios monarchistų vad. Po jo pas Rusijos monarchistų vyksta nesusipratimai: vieni skiria "caru" vieną, kiti kitą ir vieni kitų "caro" nepripažįsta. Rusijoje tuo tarpu eina naujos naujienos. Ką tik sumta apie 150 suokablininkų trockistų: mat Trockis nors ištremtas, bet jis turėjo daug pasekėjų ir jie pasirodė veikią, kad nuverstų Stalino diktatūrą. Spėjama, kad dabar Trockui gali tekti ir galvą padėti, nes ruoštas suklimas buvęs nejuokais.

Meksikos prezidentas Gil. išleido amnestiją visiems katalikams ir riaušiniams, kad jiems bus dovanota baustė, kurie padėję ginklus ir uniformas, kurie prisidėjo prie ginkluotų sukilėlių bandų, bus duodama žemės, kurie atsiskais nuo riaušinių. Pranešama, kad taš amnestija labai taikingai paveikė į daugelį riaušinių.

Bovilija ir Paragvajus, respublikėsi pietų Amerikoje, kurios buvo pradėjusios smarkias muštynes, dabar pavadė tam tikrai konferencijai nusstatyti jų sienas ir išspręsti jas. Dvidešimt Amerikos respublikų neseniai įvykusioje Pan Amerikos konferencijoje nutarė ir sutiko visokius ginčus savo tarpe risti arbitracijos keliu.

\$3,000,000 Universitetui. Didis Amerikos manufaktūros biznierių Frederick C. Austin dovanojo Chicago Northwestern Universitetui namus ant 111 West Washington Boulevard vertės daugiau kaip \$3,000,000. Pelnas iš tos dovanos busias skiriamas auklėt geriausius ir gabiliausius biznio vedėjams.

Anglijos bedarbiai organizuoja milžinišką bedarbių armiją traukti į Londoną. Kuo tas žygis pasibaigs, dar negalima pasakyti, tik viena aišku, kad ne viskas gerai ir Anglijoje, jei tokioje turtingoje šalyje, kurie laikai, kaip ekzistuoja milijoninės bedarbių darbininkų armijos.

Antisalon Lygai \$24,000,000 paskyrė senatas. Laikė debatų buta scenų, kurių Amerika nėra mačiusi, kaip susikirto "sausieji" senatoriai su "slapiaisiais". Dabar antisalininkai galės dar drąsiai šaudyti įtariamus pakeleivius, tuo labiau kad už tai bus ir užmokėta. Laimė viena, kad tuos pinigus senatas neįdavė patiems antisalininkų davikams, bet paliko rankose prezidento su pagalba, kad jis vartotų juos sulig savo geriausio išmanymo.

Divorsai didėja, vedybos mažėja. Amerikoje šiemet divorsai padaugėjo 6.2 nuosimniais, taip kad šiemet išpuolę jau po vieną divorsą ant kiekvienų 6 vestuvių. Bet sakoma, kad tokioje šalyje, kaip South Carolina, kur vyrų katalikų bažnyčia ir divorsai skaitomai nuodėmė, ten vedesieji labai naudoja gelžkeliais ir automobiliais, kad išvengs vedybų patvarkymų ir divorsų įstatymų. Tad socialės gerovės dėl šios divorsai skaitomai vertingės išėitimai, kaip toks priverstinis sugyvenimas.

Kaina
THE LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
CHICAGO
JAN 30 1929
CENTRAL
UNIVERSITY LIBRARY
CHICAGO, ILLINOIS

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located in
all principle Cities of the United States.
SANDARA
3331 So. Halsted St., Chicago
Tel. Boulevard 0406

METAI XVI. 3331 S. Halsted St. Chicago, Ill. Penktadienis, Sausio-January 25 d., 1929 m. 373 Kensington Ave. No. 4.

Pabaltijos Monarchistai Ieškosi Karaliaus

Pabaltijos Monarchistai Viso Pabaltijo Nori Padaryti Viena Monarchiją.

Pabaltijo monarchistų veikimas. Ieško karaliaus Janušo Radzivilo kandidatura. Monarchistų suvažiavimas.

Latvių laikraštis "Pedeja Briedi" praneša, kad paskutiniuoju laiku pradėjo smarkiai veikti suvienytos Pabaltijo karalių šalininkai. Pabaltijo monarchistai svarstą jau ir kandidaturas į Pabaltijo karalius.

Kažkoks majoras Libertas siūlo į Pabaltijo garalius anglų Konauto hercega. Yra ir kitų kandidatūrų. Iš jų rimtesnė esanti Jonušo Radzivilo kandidatura ir švedų grovo Bernadoto Visborgo.

Radzivilo kandidatūrai prijaucia latviai monarchistai, nes jis yra kilęs iš senovės Lietuvos kunigaikščių.

Pabaltijo valstybių monarchistai nutarę šiomet išspręsti galutinai kandidaturas į karalius. Pabaltijo monarchistų suvažiavimas įvyksias Vėlykų metu. Šiame suvažiavime dalyvausia latvių, lietuvių, estų ir suomių monarchistai. P. S. Ta sensacija "Sandaraj" buvo jau plačiai minėta.

Lietuvos Pasiūlymas Pabaltijo Valstybėms.

KAUNAS. — Ryšy su SSSR vyriausybės pasiūlymu, padarytu Lenkijai neatidėliojamai įgyvendinti Kelogo pakta tarp valstybių grupės. Lietuvos vyriausybė, kurią buvo įteikti kaip pažymėta SSSR vyriausybės rašte lenkų vyriausybei, protokolo ir lydimo rašto nuorašai, apsvačiusi su visu atsidėjimu padaryta pasiūlymą nutarė prisidėti prie siulomo protokolo einant jo 4 str., kuris taip skamba:

"Šis protokolas atviras prisijungti visų kraštų vyriausybėms. Pranešimas apie prisijungimą prie jo turi buti padarytas... vyriausybės vardu, kuri praneš apie visų kitų šio protokolo dalyvių įvykstantį prisijungimą. Nuo momento, kai bus gautas sakytas pranešimas, šis protokolas įsigalios prisijungusios valstybės ir visų kitų šio protokolo dalyvių santykiuose".

Be to, norėdama galimumo ribose prisidėti prie taikos palaikymo, vakar Lietuvos vyriausybė oficialiai pasiulė Latvijai ir Estijos vyriausybėms, su kuriomis ji visada siekė glaudžiai bendradarbiauti, apsvačiusi jų prisidėjimo prie kalbamą protokolo klausimą, tam atvejui jei tas protokolas įsigaliojotų.

Už Nosis Nukandimą Pusantrų Metų Kalėjmo.

Kauno apygardos teismas nubaudė Kazį Abelkį 1 metų 6 mėnesių sunkauso kalėjimo už tai, kad jis Lietuvos Banko tarnautojai Anelei Markovienei nukando nosį. Šios sensacijos bylos platesnį aprašymą įdėsimė kitame numeryje.

Del Anties Neteko Gyvybės.

JUZINTAI. ("S." koresp.) Vienas ukinininkas paprasė savo samdinį, kad jis parvartytų iš ezero ant, o už parvartymą vieną pažadėjęs dovanoti. Vainikinui nesugrįžus iki vakaro, buvo pradėta ieškoti ir rado pėdsakus, kurie pasibaigę įlūzusiam led. Skenduolio kunas rastas tik prieš pat pačias Kalėdas.

— P. Kriukelis.

Gimimai, Mirimai Ir Vedybos Lietuvoje.

Pernai gimė daugiau berniukų. 1928 metais per 10 mėnesių visoje Lietuvoje su Klaipėdos kraštu gimė mergaičių 23,883, berniukų 25,757. Iš viso 49,640 vaikai. Per tą pat laikotarpį 1927 metais gimė 50,656 vaikai ir 1926 metais 47,445 vaikai.

Pernai per tą 10 mėnesių tik Biržių, Klaipėdos ir Šilutės apskrčiuose gimė mergaičių daugiau kaip berniukų, kituose apskrčiuose ir bendrai berniukų gimė daug daugiau kaip mergaičių.

14,000 Naujų Porų Pradėjo Gyvenimą.

Pernai per dešimt pirmųjų mėnesių visoje Lietuvoje su Klaipėdos kraštu buvo 14,992 vedybos, 1927 metais buvo 15,556 vedybos ir 1926 metais 14,881 vedybos.

Pernai daugiau vedybų buvo liepos mėnesį. Daugiausia porų buvo Šiaulių apskrityje, paskui Panevėžio ir Tauragės apskrčiuose; mažiausia naujų porų Klaipėdos, Šilutės, Pagėgių (maži apskrčiai) Zarasų, Seinų ir Vilkaviškio apskrčiuose.

Vėl Prasidėjo Miško Pardavimas.

Ketvirtadienį miškų departamente įvyko varžytinės. Parduota, kas liko nuo varžytinių lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Parduota už 830,562 litus ir gauta priedo prie takos kainos apie 17%.

Jau paskirtos, kitos miško varžytinės sausio 15 ir 16 d. Šiaulių S-gos salėje, nes miškų departamente esą ankšta ir nepatogu. Paskirta parduoti už 2,286,000 litų.

Mergaitės Tragedija Nuodijosi Bedarbė

Kaune "Birutės" viešbuty nuodijosi actu Teofilė Lekavičiūtė. Padėta be sąmonės ligoninėn.

Po kiek laiko atgaivinta. Verkia ir pyksta, kam apsaugojo jos gyvybę. Ji buvo pasiirgulima mirti, nes gyventi nesusilažusi. Netekus tarnybos, o naujos gauti nėsą vilties.

— P. Kriukelis.

Dr. Damaševičius Karo Lauko Teisme.

KARIUOMENĖS TEISMAS PANEVEŽYJE.

Kaltinamųjų 36, liudininkų apie 120.

"Lietuvos Žinos" rašo: Sausio 4 dieną kariuomenės teismo išvažiuojamoji sesija Panevėžyje pradėjo nagrinėti 36 asmenų, kaltinamų bolševizmą ir kurstymą prieš vyriausybę bylą. Kaltinamųjų tarpe yra vienas valstietis liudininkas keletas sočaldem. ir kiti įtariamai komunistai. Jų tarpe yra Dr. A. Damaševičius.

Pirmą dieną perskaitytas kaltinamasis aktas ir duota paskutinimo žodis kaltinamiems, pradėta klausinėti liudininkai, kurių yra išaukta apie 130 žmonių. Antrą dieną po liudininkų klausinėjimo sprendžiamas klausimas "netikus liudininkų. Nors viešas posėdis bet pašaliniai žmonės neįleidžiami.

Tame pat "Lietuvos Žinių" numery randame kitą tokią žinią:

Didelė Auka Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje.

Dr. Andrius Damaševičius, Panevėžyje, paaukojo jo buvusius brangius baldus Dr. J. Basanavičiui pagerbti.

Dr. A. Damaševičius Lietuvių Mokslo Dr.-jos Vilniuje įgaliotiniui įteikė tuo reikalu tokią raštą:

Sausio 3 d. 1929.

Lietuvių Mokslo Draugijos Valdybai.

Mesblus iš mano kabineto Vilniuje, kur buvo nuolatine buveinė kollegos Basanavičiaus, aukoju Lietuvių Mokslo Draugijai Jo atminimui pagerbti.

A. Damaševičius.

Lietuvių Mokslo Dr.-jos Įgaliotinio padėka Dr. A. Damaševičiui.

Lietuvių Mokslo Draugijos Valdybos Vilniuje įgaliotai reikiu širdingiausia padėką gerb. Dr. A. Damaševičiui, Panevėžyje už paaukotus Dr. J. Basanavičiaus atminimui pagerbti mesblus, kurie sudaro visą Dr. J. Basanavičiaus paskutinės buveinės Vilniuje apstatymą.

Antanas Vailaitis.

P. S. Kaip skaitytojai atsimena Dr. Damaševičius steigiamą vienintelę Lietuvoje akuserių — pribuvėjų mokyklą.

Kas Girdėtis Lietuvoje.

Visoje Lietuvoje lenkinuoja laikraščiai. Laimi pažangieji. Krikščioniški nusmuko, ir jei toliau taip eis, tai prisieis visiems užgiedoti "Kekvijam Pac". Valdžia parduoda mišką, ir jei taip bus parduodamas ir toliau, tai per 10 metų visa Lietuva liks kaip apdaukota "Anykščių šilėlis". Cukrinės degtinės gamyba vėl pradėjo plėstis. Geria visi vargiai, kad užmiršus savą sunkų padėtį.

— P. Kriukelis.

Devynios Tautos Moka Skolų Dalis Amerikai.

Devynios tautos, sulig sutarė tarpe tu šalių ir Suv. Valstijų, užmokėjo Suv. Valstijoms skolų dalis. Gruodžio mėnesy, daliniai mokėsniai daisiekė suvirš \$98,612,000. Tautos kurios užsimokėjo pusmetines skolų dalis buvo Didžioji Britanija, Belgija, Čekolovakija, Estonija, Suomija, Vengrija, Latvija, Lietuva ir Lenkija.

Didžioji Britanija užmokėjo savo dvyliktą pusmetinį nuosimčio mokestį ir šeštą mėtinę skolas dalį. Iš viso užmokėjo net \$94,200,000. \$67,200,000 nuosimtis ir \$27,000,000 skolas. Belgija užmokėjo \$1,250,000. Čekolovakija, \$1,500,000; Estonija \$100,000; Suomija \$183,000; Vengrija \$39,773; Latvija \$40,000; Lietuva \$48,970; Lenkija \$1,250,000.

Mirė 26,000 Žmonių.

Pernai per dešimt mėnesių visoje Letuvoje su Klaipėdos kraštu iš viso mirė 26,376 žmonės iš jų 13,633 vyrai ir 12,743 moterys. 1927 metais per tą patį laikotarpį mirė 30,055 žmonės ir 1926 metais 26,039 žmonės.

Pernai per 10 mėnesių daugiausia mirė Šiaulių apskrityje — 2,222 žmonės ir mažiausia Pagėgių, Šilutės, Klaipėdos (be miesto) ir Zarasų apskrityse.

Per 10 mėnesių vaikų iki 1 metų amžiaus mirė 7,173 iš jų 3,880 berniukų ir 3,293 mergaičių. 1927 metais per tą patį laikotarpį mirė 7,880 vaikų ir 1926 metais 7,252 vaikai.

Kiek Kaune Fabrikų?

Iš buvusių prieš karą fabrikų ir dirbtuvių visi, išskyrus Rekošo geležies išdirbinių fabriką, yra atnaujinę savo veikimą ir dirba vieni didesniu, o kiti mažesniu ir lėtesniu mažtabu. Bet per praėjusį dešimtmetį Kaune pristatyta visa eilė naujų pramonės įsaigų, butent: du degtukų fabrikai Vilampolėje, kartonažo fabrikas, mielių fabrikas, baldų dirbtuvės "Allians" ir "Univerbalis", geležies apdirbimo dirbtuvė "Livėla", trys tabako fabrikai Br. Slomonu, Asimakis ir Zivo, konservų fabrikas Aleksote, "Maisto" skerdyklė, du stiklo fabrikai, du avalinių fabrikai — "Era" ir Falkovskio, du saldinių fabrikai "Tilka" ir "Aškinazi", virvių fabrikas Šančiuose, audeinių fabrikas "Drobė" ir "Litėks", aliejiaus dirbtuvė "Ringuva" ir dar daug kitų mažesnių fabrikų.

Iš to matyti, kad ir pramonės įstaigos Kaune per šį dešimtmetį sparčiai yra padaugusios.

Miesto Statybos Komisija per visą dešimtį metų yra išdavusi iki 200 leidimų įvairiomis pramonėms įstaigoms veikti. Iš to skaičiaus praėjusiais metais buvo išduota tokiomis įmonėmis 26 leidimai. Taigi pramonės kyla.

K. M. V. I. B.

Lietuvoj Apie Amerikos Lietuvių Jaunimą.

"Lietuvos Žinios" straipsnį apie Amerikos lietuvių jaunimą šitai rašo:

Zinoma, kad milijoninė lietuvių masė Amerikoje viena negali sulaikyti jaunimo nuo ištautėjimo, nėra ko daug stebėtis. Šiame darbe už vis svarbiausia vaidmenį vaidina metropolija — Lietuva, kuri yra stipruolė viso lietuvių tautinio judėjimo ir tokia privalo but. Iš Lietuvos turi kilti visa tautinė jėga, kuri įkvėptų pasiryžimą ir atsidavimą nežinomo krašto, vadinamo tėvyno, reikalams. Tuomet tik ten gimeš jaunimas tegali prisidėti prie tautinio judėjimo. Amerikono nei papirkimu, nei prievarta nepriversi buti lietuviu.

Kam reikia, kas gal realią pagalbą suteikti šiame svarbiame darbe, tegul pagulvoja.

Kunigas Olšauskas Nuriėjo nuo "Saulės".

"Rytas" N. M. nr. idėjo praloto K. Olšausko atvirą laišką švietimo min. p. Sakėnui, kurį čia ištais perspausdiname: "Jo Ekscelencijai Ponui švietimo Ministeriui Inžinieriui Sakėnui.

Šių metų gruodžio 17 dieną tautininkų valdžios įsikurimo dvių metų sukaktuvių dienove "Saulės" Draugijos Centro Valdyba gavo švietimo ministerijos raštą Nr. 20332, kuriuo pareiškiama apie nusavimą "Saulės" Draugijos dvių metų pilnų gimnazijų butent, Plungėje ir Utėnoje.

Tokį Jusų Ekscelencijos darbą aš skaitau neteisu. Aš tokio smugio niekumet nelaukiau iš tautininko — švietimo ministerio, nes aš steigdamas ir vesdamas ilgus metus "Saulės" Draugiją nieko kito neturėjau galvoje kaip tik katalikiškai — patriotišką lietuvių švietimą; nenorėdamas su Tamsta kovoti ir nebegalėdamas tokio didelio smugio "Saulės" padaryto iškentėti ir su Tamsta šiame momente bendradarbiauti, gruodžio 19 d. aš atsisakiau nuo to sunkauso darbo, kurį aš per 23 metus dirbau ir išėjau visiškai iš "Saulės" Draugijos Centro Valdybos, o Tamstai patariu sustoti "Saulės" Draugiją naikinti — persekioti.

Su prigulincia Tamstai pagalba.

Pralotas K. Olšauskas"

Atgaivinamas Vilkolakis?

Mums teko patirti, kad buvęs savo laiku garsus satyros teatras Vilkolakis vėl manoma atgaivinti. Jo atgaivinimo esą smarkiai susirupinę buvę Vilkolaikio vadovai ir bendrai didžiama vilkolakininkų. Jei šį sumanymą vilkolakininkams pasisektų gyveniman įvykinti, j musų apnūdusį meno gyvenimą įneštų gyvumo. O, kad Vilkolakis galės turėti pasisekimą, abejoti netenka. Vilkolakiū medžiagos visuomet bus iki valiai.

Tos Teisybės Tai Nieks Nemėgsta.

Rašo P. Kriukelis.

Dabar Lietuvos valdžia skaitosi ne partinė, bet tikreny bėje yra partinė, nes savo užmanymus nors jie butų ir kenksmingi tautai, yra vykunami. Pabandyk ką nors tiesa parodyti, kad valdžios toks ar šioks sumanymas nėra girtinas, tai tautininkai visa gerklė šauks kadesi raudonas. Kaip ir kokie doriausi gudriausi žmonės valdžios viršūneje nebedėtų, vistiek be laudies, be daugumos neistengs gerai valdyti šalį. Dabar sakoma, kad Lietuvoje viskas gerai, nieko taisytino nebėra (?) Bet aš pasakysiu, kad valdininkai ne dievai ir kad valdininkai tie patys. Iš kur-gi taip greit atvažiavo gerų valdininkų? Didelis miškų išpardavimas visai šaliai yra kenksmingas, bet del lėšų stoks kitos išpūties valdžia negauna. Bet kai kitų partijų valdžia parduavė mišką, tai ant jų buvo driudžiama. Girtuoklystė, ištvirkimas ir įvairus praskaltimai nemažėja, ir praskaltėliai nėra atrandami. Savivaldybių įstatymas labai blogas. Viršaitiai bus skiriami viršininkų. Reikia kaip seniaus buvo daroma su pristavais. Viršaitis gali liaudžiai visiškai buti blogas, bet jei jis įtikis viršininkui, tai ir valdys valščių. Musų tauta labai yra įpratusi vienšališkai žiūrėti bile į daikta.

Amerikečiai ekskursantai atvažiavę su pluoštu dolerių visur gauna progą gerai pasišvečiuoti, pasilinksinti; pabuvę kokią porą mėnesių. Lietuvoje nekurie net apart Kauno ir Palangos nėra buvę. Sugrįžta į Ameriką ir vieni Lietuvos valdžią iškelė į padanges, o antri labai nusmerkė. O jei randasi dvi pusės ir kurie ginčijasi del valdžios, tai gerčiau nei vieni nei antri gerai nežino. Na, žinoma, tiesa pasakius, per porą mėnesių kaip svečiai visko datirti ir negali.

Lietuvoj Parduota Degtinės už 37,000,000 Lt.

Statistikos biuro žiniomis pernai per 11 mėnesių visoje Lietuvoje parduota degtinės ir spirito už 37,866,017 lt., 1926 metais per tą patį laikotarpį parduota už 33,607,472 litų ir 1927 metų parduota už 36,133,505 litus.

Daugiausia degtinės parduota Kauno rajone. Paskui Panevėžio, toliau Vilkaviškio, Telšių ir Klaipėdos krašto, mažiausia parduota Utėnos ir Tauragės rajonuose.

Amannullah nepasiduoda. Afganistano valdovas karalius Amannullah, kuris kaip jau skaitėme, del madų įvedimo buvo sukilusių kunigų priverstas atsisakyti nuo sosto ir išsikraustyti iš savo šalies, dabar sukėlęs kitas musulmonų tautas eina karu atsiamti savo sostą. Taip kad karas Azijoje vis labiau plečiasi, ir priežastys labai paprastos, tik delto, kad vienas noris sosto, kitas nenori aiduoti.

A.L.T. Sandaros Reikalai

Ka "Sandara" Reiskia Chicagai.

Tenka pasakyti tiesos žodis, kad ir ne už visus, bet už save, savo draugus ir gerai pažįstamus. Kada "Sandara" atkeliavo į Chicagą mes lietuviai chigagečiai, kuriems mažai tenka galvot apie partijas, jaučiamės, jog dabar turime daugiau autonomijos savo teritorijoje, nes mums jau dažnai "Sandara" patarnauja.

Pirmiau mes turėdavome nusilenkti ne kuriems žmonėms, jei jie mums ką teikdavo, — turėjome jiems didelių ačių tarti; bet dabar gerai negerai lietuviai lietuviams patarnauja. Taipgi, mano manymu, kaip mūsų tautiškos organizacijos, taip ir mūsų klubai bei draugystės turėtų daugiau reikalų turėti su "San-

dara", nes "Sandara" vienintėlis mūsų tautiškas laikraštis. —**Senas Chi. Piliėtis.**

Laiškas Redakcijai.

"Sandaros" laikraštis! Chicago, Ill.
Gerbiami Tautiečiai!—

Prisiunčiu čekį ant \$2.50 iš kurių \$1.00 skiriu pašalpai Dr. J. Pajaujui, kaliniui už teisybės ieškojimą!

Už \$1.50 centų, siūskite 6 mėnesius "Sandarą" į Lietuvą Antosei Gyltyei.

Su gerais linkėjimais, Jonas Naujokas, 267 Division Avenue, Brooklyn, N. J.

Čekį sumoje \$2.50 gavome ir patvarkysime pagal tamsotos reikalavimą. Apie 1-mą Vasario persiūsime Dr. J. Pajaujui.

Sand. Adm.

Dr. A. L. Graičiuniui, Chicagoje.

Gerbiamasai!—

Kunigas Bieliauskas atsimena ir pripažįsta, kad tuos \$50.00 yra gavęs Lab. Draugijai, buvo sutikęs tuojau grąžinti, bet matyt kitų savo draugų nspirutas pareikalavo dokumentaliu įrodymu, kad tie pinigai Dr. Basanavičiaus jam perduoti. Dokumentas Draugijos archivoose ne lengva surasti, bet beabejio, bus rastas.

Mūsų klerikalai, ypač jų vadak nus. Kraujalis, pradeda vis smarkiau pulsti pažangiuosius lietuvius, griežta kova daro roši neišvengiama. Klerikalai anos pusės diktatorių palaikomi operuoja be jokių atodairių. Pažangiųjų padėtis yra sunki, nes visos materialės lėšos klerikalų rankose ir beveik visi (išskyrus mane) inteligentai yra faktiniai materialiu žvilgsniu nuo klerikalų priklausomi, kaip štai mokytojai, kuriuos jau pradeda šalinti (Tamulevičiūtė). Klerikalų išleisti organizacijas, "Vienybės" ša-

lininkai pažangieji žmonės dr. J. Slapelis ir P. Karazija, patys materialiai suinteresuoti bendradarbiavime su klerikalais, neišdrįso net balso pakelti ir žodžio pratarti del geriausios Vilniaus Krašte mokytojos Tamulevičiūtės pašalinimo (tas faktas bus aprašytas "V. Šviesoj"). Dabar jie verčiami pasirašyti po rezoliuciją, kritikuojančią mano laišką. Amerikos pažangiuose lietuviu laikraščiuose, bus pareikšta, kad neva dar esanti vienybė, tai ne tiesa, jokios vienybės nebėra. Pažangieji Amerikiečiai turėtų moraliai ir materialiai remti pažangiuosius Vilniaus lietuvius.

Su tikra pagarba,
Dr. D. Alseika.

DOKUMENTAS 3.

"Naujienu" pinigų persiuntimo kvitov No. 23071 iš 1926 metų rugpjucio 25 dienos žodis žodin pasakyta, kad pinigai \$50.00 siūnčiami "Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugijai. Dr. Jonui Basanavičiui, Wilno, Poliklinika, Ul. Wilenska, No. 38."

ZMOGUS JO VALIA, PROTAS IR TIKĖJIMAS Į DIEVĄ.

Rašo M. Stakėnas.

(Naturalės filosofijos ir psichologijos pasiskaitymas).

Kas yra žmogus? Šį klausimą atsakyti nėra lengva. Mat žmogaus esamybė turi ką tai nepaprasto prie kultūrijimo. Užtai žmogus yra neapskaičiuojamų galimybių spēka. Gamtos mokslo žvilksniu ar patyrimais galima klausimą atsakyti, kad žmogus yra gamtos trupinys, arba tiesiog pati gamta. Fiziologijos biologijos, chemijos ir zoologijos, bei gamtos istorijos faktais žiūrint žmogus yra gamtos produktas, individualis, or ganiskas organizmas. — gyvunais bei gyvulyms. Žmogus materialiai ar elementaliai susideda iš tokios pat substancijos kaip visi kiti gyvunai ar gyvuliai. Taigi dabar mačome, kad žmogus organiskumas yra subudavotas pagal tokio pat plano, kaip visi kiti gyvunai ar gyvuliai. Gamta yra neapskaičiuojamų tvėrybių spēka arba motina. Gamta yra neištrijta galybė — neištrijų galimybių faktorius. Gamta yra neatmainoma konstitucija... Yra mokslininkų, kurie darodo, buk žmogus yra išsivystęs, bei kilęs iš tam tikros gyvulių veislės. Anthropolagai, paleontolagai ir archeolagai prirodo ir jo artimiausias gentis.

Racionalės filosofijos ir psichologijos patyrimais bei faktais žiūrint žmogus nėra vien tik organiška materiališka substancija arba gamtos dalelė. Mat žmogus savo viduje turi ką tai nepaprasto žengti prie idealo, prie kultūrijimo prie tikslo ir mokslo. Kas yra žmogaus vidaus nepaprastumo substancija? Tai žmogaus protė deališka siela bei dvasia. Žmogystos idealiskumas, sąžiningumas, proto kultūrikumas ir jo mokslumas aiškiai išskiria žmogų iš gamtos ir gyvulių gentės. Pažiūrėjus į žmogaus žmoniškumą arba jo idealą, proto kultūvitaciją, sąžiniškumą ir mokslą tuojaus gaunama faktas, kad žmogus susideda iš dviejų dalių. Tai yra fiziško materialės bei kūniškos ir psichinės proto, — kultūrinės arba dvasinės.

Žmogystą iš gyvulio išskirti nėra paprastai lengva. Mat žmogus ir gyvulytis turi panašius. Vienodai prasideda, formuojasi, gema, maitinasi, auga, sėsta ir vėliau miršta. Gyvuliai taip-pat kaip ir žmogus turi protą. Skirumas yra tame kad gyvulio protas be idealo, be sąžinės, be tikslo ir be kultūrijimo. Gyvuliai vadovaujami instinktu, o žmogus sąžine, ir dealu, ir protiniu kultūrišku-

mu. Žmogaus žmoniškumas prasideda su jo kultūrijimu pirmuoju žingsniu.

Šiandieną žmogus savo protu galingiausias gamtoje. Trum pai sakant, žmogus šiandiena yra karalius gamtoje. Žmogaus žmoniškumas arba jo sąžinė yra jo konstitucija bei laisva valia naturaliai siekti to, kas gera. Žmogaus psichinė pusė yra vidaus arba dvasios ar sielos. Ši dalis susideda iš sąžinės, manymo, idealo, mokslo ir kultūrijimo. Kas yra žmogaus psichinės pusės pradmuo? Tai dievybės elektronas arba nedalijamas substancijos esybė bei dvasia. Dabar išrodo, kad kiekvieno žmogaus prote yra dievybės dalelė. Užtai žmogus nuo pat primitivmo dienų, nuo pirmo kultūrinio žingsnio pasirinko sau už idealą Dievą arba nedaljamą substanciją. Pagal šitos teorijos kiekvienas žmogus yra dievybės atomas...

Iškur gavo žmogus sąmonę, kad jisai yra dievybės dalelė? Žmogaus kultūvitacija yra protas, kuris anot Aristotelio "naturaliai siekia tiesos ir idealo." Yra patirta, kad žmogaus žingsnis artyn prie idealo ir tobulybės buna lengvesnis visuomet. kuomet vadovojasi analėptika arba aukštesnė sub tancija, bei Dievu. Visa žmogaus kultūvitacijos istorija ir filosofija ludija apie žmogaus tikėjimą į Dievą. Pirmiausios civilizacijos ir kultūruotos senovės tautos, viešpatystės ar imperijos, kaip Babilionija ir Assirija, paliko mitus apie žmogų ir Dievą. Anot jų mitų "Dievas sutvėrė žmogų ant savo paveiklo." Reiška pagal senosios Babilionijos ir Assirijos padavimų žmogus yra centralio Dievo grudas bei vaizius. Semitai arba žydai Babilionijos ir Assirijos mitus įtraukė į Bibliją ir paverė į Dievo žodžius. Nuo žydų priėmė krikščionys, kurie didumoje ir šiandien tebetiki buk "Dievas sutvėrė žmogų ant savo paveiklo". Žmogaus tikėjimas į dievus labai didžiai žmogystą suvaldė nuo laukiniškumo, barbarizmo ir žvėriškumo. Turime žinoti, kad primitivmo galdynėje dievai buvo fiziški žmonės. Jie buvo pirmieji žmogaus vadai, organizatoriai. Jie pirmieji pradėjo žmogystą pratinti prie principialio gyvenimo. Tokiame primitivmo laike tokie fiziški dievai sulovė socialę reformą draugijoje. Tai yra atskyrė žmogų iš gyvulio gentės ir pastūmėjo prie principialio gyvenimo. Tokį laikotarpį istorija vadina Mitų galdyne.

Paskiau žmogus iš mitų galdynės persikėlė į religijos ar tikybos metalikę. Ir per tai padarė progresyvių žingsnių pirmą!

Mat perstojo garbinti fiziiskus dievus (žmones), o pradėjo garbinti gamtiškus apsiirėiskimus arba gamtinius tvarinius.

Čia žmogus padarė taip-pat progresą. Mat žmogus pradėjo plačiau manyti apie save ir apie gamtą. Žmogaus tikėjimas į gamtą pagimdė filosofiją arba protinį saiką, sutraukti savotinę sąvoką apie viską. Tokiu budu žmogus savo protu pritrėvė navatniausių filosofijų, sąvokų pažiūrų. Šiame momente žmogus pasiekė idealizmą, intelektualizmą, ir mokslą. Šiame protarty žmogus patyrė, kad jis yra tiktai energija ar spēka, o ne Dievas. Žmogus už Dievą apsirinko viršgamtišką esybę, o gamtą, pradėjo išnaudoti. Kas da yra ta nedalijama nematerialė esybė arba gyvybės pradmuo? Niekas nežino. Mokslininkai fizikai bedalydami materiją susėkė gamos konstituciją kaip gyvybę iš vienos formos evoliucijos keliu pereina į kitokią gamtišką gyvybę, formą ar veislę. Jie susėkė, kad nedalijamos organiškos gyvybės pradmuo yra elektronas, nematerialis arba ne elementalis. Racionalistai, filosofai, humanistai ir psichologai tą nedalijamą nematerialę esybę skaito dievybės dalelę arba dvasia. Teologai tą esybę pripažįsta Dievu.

Didieji žmonės tiki į Dievą. Senovės graikonų galvočiai arba filosofijos ir mokslo pramotoriai kaip Sokratas, Plato ir Aristotelis tikėjo į Dievą. Jie už Dievą skaitė idealizmą, intelektualizmą. Romėnai, kurie per 2 šimtu metų vadovavo visą civilizotą pasaulį, taipat tvirtai tikėjo į Dievą. Romos imperijos mokslininkų — filosofų srovė vadinama "stokai" pagal kuriuos pamatavosi visa protaujanti klesa arba valdžia, taipat tikėjo į Dievą. Pagal "stokiu" žmogus yra dievybės dalelė. Tos srovės mokslininkai — filosofai skelbė: "Homo proposit, ned Neus disposit", — ką žmogus sumano, tai Dievas įvykdo. Socialės etikos žvilgsniu tikėjimas į Dievą nėra blogas daiktas. Mat žmogus tikėdamas į aukštesnę esybę, tuomet geriau laikosi padorumo disciplinos arba etikos. Žmogus be protinės kultūvitacijos, be idealo, be sąžinės lengvai linksta prie primitivmo, prie laukiniškumo, barbarizmo ir žvėriškumo.

Ar miršta žmogus? Musų paprastu žinojimu atsakoma, kad miršta žmogus. Tiktai jo siela nemiršta. Taip atsako musų religiškas mito dogmatizmas. Kad žmogus gyvybė nemiršta tai tikra tiesa. Mat gyvybė bei siela nedalijame ir nematerialė substancija yra energija, elektronas arba dvasia. Kaslink kuno mirimo, mes klystame. Mat ir kunas nemiršta. Anot fizikos mokslo teorijos "Corruptio unius est generatio altorius". — Sunykimas ar mirimas vieno daikto duoda pradžia kitam." Reiška žmogus nemiršta, o tiktai pereina į kitokią formą. Miršta tiktai žmogaus asmenybė ar ba pavidalas.

Ant galo musų pasakymas: "Žmogus yra žmogus ir turi būti žmogumi". Mat jisai yra šviesiausias organizmas fiziškame sviete. Ant žėmės žmogus taip sakant yra idealis klausias ir sąžiningiausias sutvėrimas arba trumpai sakant Dievo įpėdinis. Senovės romėnų priežodis sako: "Vox populi, vox Dei," — Žmonių balsas, tai Dievo balsas.
—**M. Stakėnas.**

Dr. J. Pajaujo Reikalai

Vis daugiau ir daugiau gaudame atsiliepimų sušėlpimui Dr. Pajaujio. Čia vėl telpa vieno gerasirdžio laškas su naują mintimi.

Sandaros Sekr. — Adm.

M. Biekša, Chicago, Ill.

Gerb. Tamsta:—

Pastebėjau "Sandaros" Nr. 2-mė. 2-ro Apskričio sekretoriaus p. Alksninio atsiskaikimą pagalbėti bei sušėlpti Dr. Pajaujį ir jojo šeimyną, kuris jau veik, 2 metai kaip rudija kalėjime už laisvės ir demokratijos idėją. Pabaigoje to atsiskaikimo prierašas pasako, kad pinigai bus laikomi tik iki vasario 1-mos dienos. Man rodos, kad tai per trumpas laikas. Manau, jeigu būtų praliginta bent iki Kovo mėnesio, tuomet galima būtų daugiau parinkti aukų kuopose, bet kitokiuose parengimuose. Rodos, Kovo 4-tą sukanka dveji metai nuo to kaip buvo areštuotas ir iki tai dienai reikėtų palaikyti šis šėlpimo vajuos. Kadangi p. Alksninis prašė kiek kas išgali, tai čia ir aš prisiunčiu pagal savo išgaly, tai yra vieną (\$1.00) dolerį.

Jusų

J. J. Kvaraciejus, Waterbury, Conn.

Su šiuo laiško gavimu, paaugo kalbamasis fondas vienu

doleriu. Gerb. Kvaraciejus paduoda gerą mintį, pratėsti iki Kovo 4-tai dienai, 1929 metais. Tai yra labai geras dalykas pratėsti, bet mes negalime savo pareiškimo atmainyti. Tačiau, gal būtų geriausiai padaryti taip: VAJU pratėsim iki kovo 4, 1929. Pinigus kuriuos dabar jau turime ir kuriuos gausim prieš Vasario 1-mą d. pasiūsim, o kurie ateis vėliaus, jeigu tokių būtų, tuos pasiūsim Kovo 4, 1929. Taigi, paveiniai ir kuopos, kurios galėtų arba matytų reikalą paaukoti gali prisiūsti, kad ir vėliau. vasario pirmos

Matas Biekša, Sekretorius

Sandaros Stotys

- J. Sekys, 177 Park Street, Hartford, Conn.
- P. A. Dėdynas, 96 Millbury Street, Worcester, Mass.
- A. J. Katkauskas, 372-376 Millbury St., Worcester, Mass.
- M. Paltanavičia, 14 Vernon St., Worcester, Mass.
- J. J. Urbszo, 101 Oak Street, Lawrence, Mass.
- M. Švitra, 135 Newbury St., Lawrence, Mass.
- J. L. Kasmauskas, 327 E. Street, So. Boston, Mass.
- S. Gogis, 38 Wayman St., Stoughton, Mass.
- P. Narvydas, 114 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
- "Vienybė", Pub. Co. 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
- "Dirva", 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

REIKALAI S. L. A. PASKIRTŲ AUKŲ VILNIAUS NAŠLAIČIAMS

Kurioje Pusėje Tiesa?

Suvis mėnesis atgal esu plačiai girdėjęs kalbas, kad S. L. A. savo paskirtas aukas Vilniaus našlaičiams buv. Seimo Baltimore yra pasiūtes kun. Kraujalo vardu, o ne pažangiųjų kaip buvo Seimo nuskiarta. Dabar vėl "Sandaros" Nr. 2. str. po antrašte "Svarbus laškas iš Vilniaus" vienoje vietoje skaitome: "... Susivienijimas Lietuvių Amerikoje gerokai parėmė klerikalus atsiūsdamas iš savo Seimo minėtai Draugijai (Vilniaus Lietuvių Labdarybės). Į tą patį Seimą buvo kreiptasi ir pažangiųjų veikėjo parašais, bet ne tik nei cento neatsiuntė, bet nei žodelio neatsakė".

Jau aukščiau minėjau, kad esu apie ai girdėjęs seniau ir tada susijaudinęs pasiūčiau ir SLA. Centrą laišką, užklaudamas kaip išties yra su tomis iš Tautišku centų paskirtomis aukomis Vilniaus našlaičiams ir Grudžio 17 d. pereitų metų gavau šį laišką:

"G. T.— Atsakydamas į Tamstos laišką reikale SLA. Seimo paskirtų aukų Vilniaus lietuviams, painformuoti, kad tos aukos pasiūtos Dr. D. Alseikos vardu, su pastaba, kad jos būtų sunaudotos Vilniaus lietuvių našlaičių šėlpimui ir švietimui — auklėjimui. Todėl nėra abejonės, kad Dr. Alseika galės panaudoti tas aukas Tamstos minimam tikslui. (Rašiau SLA. Centrai jei dar aukos nepasiūtos, tai kad kuo greičiausia siūstų Dr. J. Basanavičiaus vardu mokyklai, kurioje lietuviai našlaičiai gauda prieglaudą ir mokslą).

"Aukų persiuntimas truputį užsitiesė del mirties SLA. izdininko. Bet iki šiol aukos jau senai pasiekusios Vilnių. Todėl Tamstos minimi gandai neturi jokio pamato. Gal but kad kun. Kraujalis yra gavęs iš ano Susivienijimo aukų ar gal kuri musų kuopa pasiūtė jam stačiai. Bet Centro siūstos aukos pasiūta Dr. Aleikos vardu ir adresu. Manau viskas bus Tamstai aišku. Su gilia pagarba (pasirašo) P. Jurgeliūtė. SLA. Sekr."

Šį laišką esu pasiūtes dr. Alseikai ir manau, kad netrukus paaiškės visi dalykai. Negalimas būtų dalykas, kad vilniškiai "Kultūros" švietimo nariai ir veikėjai "meluotų", taipgi negalimas but įvykis, kad SLA. Centras šėlptų, ne našlaičius, o laiškuose taip pat "meluotų". Ši paslaptis turės išėiti į viršų.

Delei kito vilniškių neužsigandinimo — neatsakymo į jų sveikinimus Seimui iš Baltimorės, arba vėliau, tai esu gavęs nusiskundimų ir iš Kauno nuo v. l. ir kitų draugijų ir esu

tuos laiškus pasiūtes "Tėvynės redaktoriui. Vilniškiai ir kauniškiai taipgi skundės, kad ir Sandaros Seimas nekėriė domės į jų sveikinimus ir jokio pareiškimo ar atsakymo nedavė. Visi jie mano, kad jų laišškai — sveikinimai SLA. ir Sandaros Seimams buvo ar negauti, ar konfiskuoti.

Tai tiek "šviesos" del viršminėtų klausimų.
—**J. Sekys.**

PRIERAŠAS.

AR NEATSITIKO, KAIP SU TAIS \$50.00.

Vilniaus klerikalai nunešė Doktorų Draugijos Auką.

1926 metais liepos mėnesį Amerikos lietuvių spaudoje tilpo atsišaukimas Vilniaus Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugijos Valdybos su Dr. J. Basanavičiaus ir Dr. Alseikos parašais. Į tą atsišaukimą Amerikos Lietuvių Doktorų Draugija pasiūtė \$50.00 auką, bet negaudama atsakymo per Dr. Graičiuną pasiūtė paklausimą. Iš žemiau dedamų dokumentų bus aišku, kas paglemžia Amerikos Lietuvių aukas.

DOKUMENTAS 1.

Vilnius 1928, 3. 25.

Lietuvių Sanitarinės, Pagalbos Draugijos Poliklinika ir Ligoninė. No. 111.

Amerikos Lietuvių Doktorui Draugijai.

Gavė iš Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos pareiškimą, kad 1926 metais rugpjucio mėnesį ji yra pasiuntusi per Dr. Joną Basanavičių Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugijai \$50.00 (penkis dešimtis dolerių, galėsime beabejio tuos pinigus išreikalauti iš Vilniaus Lietuvių Labdarybės Draugijos, kuriai per klaidą Dr. Jonas Basanavičius tuos dolerius yra atidavęs.

Tardami širdingą AČIU Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijai už tą pašalpą šio balandžio mėnesio 25 dieną įrašėme Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijai į musų Draugijos narius Remėjus.

Lietuvių Sanitarinės Pagalbos Draugijos Valdyba.
Dr. D. Alseika, Pirm.,
Dr. J. Slapelis, Izdininkas,
A. Krutulys, Sekretorius.
Nariai:
V. Segeika,
Dr. V. Janulaitė-Alseikienė.

DOKUMENTAS 2.

Vilnius, 1928 geg. 8.

Klausimai ir Atsakymai.

Išgauti Pasportą Aplankyti Suv. Valstijas.

KLAUSIMAS. Kaip Amerikos pilietis pasiūčiau vizos prašymą mano sūniui 20 metų amžiaus. Man ką tik pranešė, kad mano sūniui bus išduota Amerikos viza, bet jis man praneša, kad negali išgauti nuo savo sales pasportą. Neuzilgo jį galės paimti į kariuomenę. Ar galiu kreiptis prie Valstybės Departamento, kad pagalbėt išgauti pasportą?

ATSAKYMAS. — Vaikai nauralizuoti piliečių, kurie dar nesulaukę 21 metų amžiaus įgyja Amerikos pilietystę tik kuomet jie atvyksta į Suv. Valstijas. Dabartinį laiką, sunus vis pasiūčiau pavaldiniu svetimos šalies. Jeigu tos šalies valdžia atsisako jam išduoti pasportą, tai Suv. Valstijų valdžia negali kištis, į kitų šalių reikalus. Ir odel Valstybės Departamento negali Tamstai pagalbėti.

Taip kaip šita valdžia valdo savo imigraciją, taip ir kitos šalys turi teises įvesti reikalavimus ir įstatymus savo piliečiams. Naujieji Amerikos įstatymai suvienyti perskaldytas šeimynas tapo netaip patsekmingi, nes Amerika neturi teisės peržengti kitų šalių emigracijos reguliacijas.

Turime pavyzdį. — Viena svetima valdžia neduoda vyrui teisę vykdyti pas savo žmoną, kuri žmona įgijo kitos šalies pilietystę, kuomet sulig Amerikos imigracijos įstatymu tokis ateivis — vyras, kadangi jo moteris yra Amerikos pilietė, gali gauti tik nekviatą vizą, jeigu apsigėdė prieš gegužės 3 d., 1928 metus, jeigu apsigėdė vėliaus jis gauna tik parinktinę vizą.

Ir tas padėjimas su natūralizuotų Amerikos piliečių vaikais, kurie dar nesulaukę 21 metų amžiaus ir neapsigėdę ir kurie priguli prie nekviatino stovio arba nepilnamečiai vaikai apsigyvenusių atėivių, kurie priguli prie parinktinės klasės po kvotos įstatymu.

Kaikurios šalys nenori išleisti jaunus vaikus, kurie į trumpą laiką turi tarnauti kariuomenel. Ir sulig tarpautiškų įstatymų Suv. Valstijos negali kištis.

Parsitraukimas Šeimynos Amerikon.

KLAUSIMAS. — Išgyvenau Suv. Valstijose keturius metus ir išsiėmiau savo pirmas popieras. Sulaukęs kitą metą galėsiu tapti pilnu piliečiu, ir galėsiu parsitraukti savo žmoną ir vaikus kaip nekviatinius emigrantus. Bet aš noriu kuogreičiausiai juos parsitraukti. Ką patariate daryti? Ar dabar imti žingsnius juos parstraukti kaip parinktinis imigrantus po kvota (nes šeimyna apsigyvenusio atėivio), arba laukti pakol tapsiu pilnu piliečiu?

ATSAKYMAS. — Prašymas parinktinės kvotoje vizos visai nekenks kitą prašymą kuomet tapsi Amerikos piliečiu ir reikalauti, kad šeimyna Amerikos piliečio būtų įleista. Kas žino, gal jiems tuoj bus išduotos parinktinės kvotos visa.

Form 575.

KLAUSIMAS. — Noriu prašyti parinktinės kvotoje vizos mano žmonai. Turiu tik pirmas popieras. Kur turiu pasiųsti prašymą ir kokioj formoj?

ATSAKYMAS. — Turi gauti ir išpildyti Form 575 (Declaration Regarding Last Entry into the United States). Tikrai pažymėk kada atvažiavai į Suvienuytas Valstijas. Jeigu Jeigu nežina kada atvažiavai parašyk Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City, paduodant kiek tik galint informacijų — iš kur išvažiavai, kada išvažiavai, į katrą uosta

atvažiavai ir vardą laivo arba kompanijos.

Form 575 tinkamai išpildyta turi būti pasiūsta į imigracijos stotį, kur buvai įleistas (jeigu New Yorke, tai Commissioner General of Immigration Ellis Island, New York) įdėk penkių centų krasos ženklelį.

Imigracijos stotis, kuomet pertkrins tavo atvažiavimą, pareikalaus tikrų informacijų iš Amerikos konsulo užsieny apie tavo legališką įleidimą kas duos tavo šeimynai pirmenybę kvotoje.

Patartina pasiųsti žmonai užlaikymo afideividą, kurį ji turės pristatyti konsului su vizos aplikacija.

Automobilių Industrijos Darbininkai.

KLAUSIMAS. — Ar man galite pasakyti kiek darbininkų dirba automobilių industrijoj, imant šoferius, garažų darbininkus, ir t. t.?

ATSAKYMAS. — 1927 m. suvirš 3,365,000 darbininkų samdyti automobilių industrijoj. Buvo 900,000 profesionalių trokų šoferių, 500,000 profesionalių šoferių; fabriku darbininkų, garažų darbininkų ir pan. Dar 379,000 darbininkų pasamdyti industrijoj, kaip medžio — darbininkai, prie mašinų, gaminant frankius, prie stiklo ir t. t.

Vilniaus Lietuvių Komiteto Permainos.

Prieš Naujus Metus įvykusiame Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto pilnumos posėdy, buvo svarstomi bėgami jie lietuvių visuomenės klausimai. Tarp kitų klausimų buvo padujinta ir komiteto rinkimų klausimas. Šį klausimą nuodugnai apsvaščius, rinkimai atidėti patogesiam laikui, o vietoj išstojusį iš Komiteto P. Karazijos ir dr. J. Šlapelio kooptavimo keliu prrinkta į pilnumą del nauji nariai dr. V. Legerka ir K. Aleksa. De to, buvo išrinktas vice-pirmininkas A. Juknevičius.

Tuo budu dabartinio laikinojo Vilniaus Lietuvių komiteto prezidiumo sudėtis yra ši: Pirmininkas — K. Stašys; vice-pirmininkas — A. Juknevičius; išdininkas — V. Budrevičius; ir sekretorius — R. Mackevičius.

Trumpai ir Teisingai.

Lietuvos žmonės, valdžia ir tvarka man patinka. Lietuvos traukinai sutvarkyti gerai ir mandagiai patarnauja. Miestai gražiai progresuoja. Kaune, ššiauliuose r Panevėžyje stato šimtus naujų namų su moderniškais įtaisymais. Vilsoj Lietuvoj plentai ir keliai taisomi o nauji gelžkeliai vėdami. Ant ukų ir kaimų bloogai, nes, šaltas oras ir lietus labai ukininkus suvargino. Jiems yra neatbutinai reikalinga iš Amerikos pagalba. Kas Amerikoje yra gimęs, gali atvažiuoti į Ameriką. Dabar yra išduotas naujas įstatymas, kad tėvas nors ir nepilietis, bet jis gal atsiimti savo moterį ir vaikus į Ameriką. Lietuvos žmonės labai nori pamatyti Ameriką ir savo giminės. Dabar turiu už garbę visiems lietuviams pranešti, jog jau sukako 20 metų, kaip esu pramo nėj. Turiu gerą patyrimą kaip reikia padaryti dokumentus, kad gerai pasaziarius atvažiutu iš Lietuvos arba Lenkijos. Taipgi siunčiu pinigus į Lietuvą ir į Lenkiją doleriais. Ešu registruotas notaras ir galiu tvirtinti dokumentus. Kas manote važiuoti į Lietuvą, tai jau pradėkite rupntis apie pasportą, nes gegužio 12 d. bus pulki ekskursija iš Bostono stačiai į Lietuvą.

Mūsų krautavė atdara iki 9 valandos vakare. **PETRAS BARTKEVIČIUS,** 678 No. Main Street, Montello, Mass.

Boston, Mass.

Ona Kubilienė.

Ona Krasauskaitė Kubilienė.

N. A. Konservatorijos Stipendijantė.

ONA KUBILIENĖ, kuri lanko Naujosios Anglijos Konservatoriją, dainavo del konservatorijos fakulteto ir direktoriaus Chadwick'o. Ona juos sujudino, su savo galingu kontroalto balsu, kad Ona tapo apdovanota stipendija del šių ir ateinančių metų. Apart ū Ona per konservatorijos direktorių tapo pakviesta dainuoti lietuviškų dainų del amerikū "Jordan Hall", vienoj iš didžiausių Bostono svetainių. Taigi Chadwick'as, kuris yra žinomas kaip vienas iš geriausių kompozitorių Harmonijos autoritetas suteikė Onai vieną savo kompoziciją "Allah" prisirengti dainuoti su orkestra.

Kaip man žinoma yra, Ona tai pirma lietuvaite tokią garbę apturėjo. Stipendija gauti tokioj Konservatorijoj, kur lanko daugiau kaip keturį tukstančiai studentų, ne tik reikia didelę kompeticiją išlaikyti, bet ir turėti stebėtinus gabumus. St. Leiger, kuris yra "American Opera" direktorius, išgirdęs Onos balsą, liepė Onai įgyti daugiau technikos ir debutuoti operoje. Ona ateinančiais metais baigs konservatoriją ir važiuos į Italiją prisirengti prie operos. St. Lieger ilgus laikus buvo Chicagoos operos direktorius. Ona gimusi yra Lietuvoj, atvažiavo į šią šalį 1914 metais prieš pasaulinį karą (po tėvais Krasauskaitė). Ona apart dainavimo yra baigusi slaugės "nursės" mokslą Jackson Park ligonbuty Chicagoje ir valdybos kursus Valparaiso universitete, Indianoje. Turi vedusią seserį Agotą Milasienę Chicagoje, kuri turi saldinių krautuę prie Marquette Park. Onos motina gyvena ant ukės Lake Villa, Ill. Ponia Kubilienė savo motinėle ir gerąjį savo patėvij Antaną Ruksuvą aplanko kas metas. — P. A. G.

Kilbasos Iš Arklių Kiaulių ir Padvėsusių Kiaulių

ROKISKIS. ("S." koresp.) Seniaus čia buvo garsus kilbasinis latvis, kuris labai "skanias" kilbasas gamindavo iš arklių kiaulių, kuriuos pirka vo iš kanivolv. Dabar susekta, kad vienas lietuvis trakterininkas, kuris Kalėdų šventėms buvo pagaminęs kilbasas iš padvėsusių kiaušė. Tai te labai pjokai visokios užkandos paragauna. — P. Kriukelis.

"TARPININKAS" (The Mediator)

Vaizbos, Dailės ir Kulturos mėnesinis žurnalas.

Pašvestas naudingoms patarimams apie Real Estate, Apdraudą, Mortgėjus ir kitus nufundavimo turto reikalus. Palyairintas eilėmis su gaidoms, sveikatos skyrium, legališki patarimai, juokų skyrium ir anglų kalbos skyrium. Didelio formato, ne mažiau 32 puslapių: Prenumerata metams Amerikoje \$1.00, pavienis numeris 10c. Užsieny metams — \$1.50, pavienis numeris 15 c. Užrašyk sau ir kitiems. Sausio numerį telpa labai puiki daina "Pumpis", chorui, keturiems balsams ir pianui. Dar niekas niekur tokios negirdėjo. Butinai įsigyk šį numerį.

"TARPININKAS" 332 W. Broadway, So. Boston, Mass. Leidėjas A. J. Kupstis.

Tel. S. B. 1654 W **DR. R. CHERNIAK** Dentistas Visas darbas garantuotas už prienamiausią kainą 392 BROADWAY Tarp E ir F st. S. Boston, Mass. Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

Babravičiaus — Tataroniutės Koncertas, Jordan Hall, Vasario 10, 3:30 v. po pietų.

SLA. 360 kuopos pagalba yra rengiamas Babravičiumi, garsiausia dainos karalaičiui koncertas Naujos Anglijos Konservatorijos name, Jordan Hall, kartė Huntington Ave. ir Gainsboro St., Boston, Mass.

Babravičiaus piano palydovė ir pagelbininkė — artistė šiame koncerte bus Amelia Tataroniutė, senyle Radcliffe Kolegijos ir pastarais dviem metais oficialė piano palydovė kolegijos Muzikaliao Klubo.

P. Iė Tataroniutė yra pripažinta kaipo žymiausia ir gabiliausia pianistė Rytuose. Jos muzikalais gabumais lietuviai jau nuo daugelio metų

STRAND LUNCH

Perėjo į naujas rancas ir dabar naujas sevminikas teikia svie, žiausias ir geriausius vaščius, kur kiekvienas bus patenkintas. Užėik ir persikrink. **STRAND RESTAURANT** 304 BROADWAY SOUTH BOSTON MASS. Albert Heilgerman, Sav.

Lietuvys Advokatas VEDA VISOKIAS PROVAS

kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo **PRANAS J. KALINAUSKAS** 384 Broadway So. Boston, Mass Gynen. vieta 1662 Columbia Rd. So. Boston, Mass. Tel. S B 1882

Valandos: 9 iki 12, 1 iki 5, 6 iki 8. Serdomis tik nuo 9 iki 12. Sbatomis vakarais ir šventadieniais ofisas uždarytas. Speciališki susitarimai daromi. **Dr. M. Vincent Gasper (KASPARAVIČIUS) DENTISTAS** Persikelia naujon vieton, kur pildis savo profesijos pareigas užsiimdams abelna dentisterija, imstant ir X-Ray 511 BROADWAY SO. BOSTON Tel. SOUTH Boston 0823 (Sale Dr. Jakmauh ofiso)

Laisniuotas KARPENTERIS Turiu miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir remontuoti senus. Taipgi pentinu iš oro ir vidaus. Kreipkitės sekanciu antrąsu: **FRANK ZOKAS** 16 Glenside Avenue Jamaica Plain, Mass. Tel. Jamaica 1891J

Namų telef. Univ. 1463-J **A. O. Šalna (SHALNA)** Lietuvis Advokatas Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B. "Darbininko" Name (2-ros lubos) 366 W. BROADWAY So. Boston. Tel.S. B. 3520

didžiojai, tad labai linksma ir malonu sužinotus, kad p. Iė Tataroniutė padarys oficiali debiutą ir kaip Lietuvė Pianistė!... širdis iš to džiaugsmo laukdama plaka tos Lietuvių Dainos Šventės, Vasario 10-tos dienos 3:30 po pietų.

Juozas Babravičius, Lietuvos žymiausia koncertinė žvaigždė, dailės mylėtojus žavės Botoniečius savo sidabrinio tono spalvingu balsu! Jo lyriškms gaidoms pinant lietuvišką dainą sujudino širdis ne vieno svetimtaučio kritiko, nedyvai, kad jie pavadino musų muzikos kurėjus "Dievaičių Kompozitoriai". Babravičiaus dainuota daina atnešė mums tokią garbę nuo žymiausio Bostono muzikos kritiko, tad visados didžiootis, savo daile reiškia garbę kuria turėtum — savo dainininku Babravičium. Jeigu svetimtaučiai primė, kėlė musų dailę, musų artistą, tad mes saviškiai turėtume tą viską dar daugiau įvertinti! Įvertinti galime vien tik atėjimu išgirsti musų dainuosa galimybes. Remkime savo Dailę, savo Artistus, nes Jų sielos idealizmo peni Liefuvtystės — Meilė. — Vienas V.

Sandaros Reikalai.

A. L. T. Sandaros 7-tos kuopos nauja valdyba 1929 metams yra sekanti: Pirmininkas — J. Tribuliauskas; Raštininkas — M. Kudarauskas;

K. SIDLAUSKO APTEIKA Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių sąknų. Reikale kreipkitės: 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius **H. S. Stone O. D.** Akių Specialistas 399a BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

BRONIS KONTRIM Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the Peace. 120 Marine Road, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 2483 — W.

Telefonas S. B. 28-05-R **Lietuvis Optometristas** Išekzaminuoju akis, priskiriu akinus ir kreivas akis atitaisu, tinkamu laiku. J. L. PASAKARNIS, O. P. 447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Laisniuotas KARPENTERIS Turiu miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir remontuoti senus. Taipgi pentinu iš oro ir vidaus. Kreipkitės sekanciu antrąsu: **FRANK ZOKAS** 16 Glenside Avenue Jamaica Plain, Mass. Tel. Jamaica 1891J

Namų telef. Univ. 1463-J **A. O. Šalna (SHALNA)** Lietuvis Advokatas Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B. "Darbininko" Name (2-ros lubos) 366 W. BROADWAY So. Boston. Tel.S. B. 3520

inansų Sekretorius — S. Pačkauskas, Kasierius — K. Vileišis; Korespondentas — M. Stakenas.

Pasirodo, kad valdybon jeina darbštus žmonės, bet, gerbiamieji, malonėkite paremti naują valdybą su darbu ir su kitais reikalais. Ypatingai svarbu surasti naujų skaitytojų "Sandarai", darbų ir kitų dalykų pagerinimui musų organo. Reporteris, — M. Kudarauskas.

A. P. DAVULIS REAL ESTATE & MORTGAGES 366 Broadway, Room 1 Tel. 2027 So. Boston, Mass.

Tel. University 1768-J **LIETUVIS PENTERIS** JOHN R. GUDLEVSKI 12 Merrill St., Cambridge, Mass. Pentinu, popieruoju ir dekoruoju iš lauko ir vidaus.

Tel. So. Boston 0802 **Paul J. Jakmauh, M. D.** (Jakimavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS

TITUS P. GREVIS ARKITEKTAS IR INZINIERIUS Budavoju namus pagal užsakymą padarau visokius plenus, izmierio ju žemę, gaunu viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užlekit pamane, patarimai užduka. 395 BROADWAY, SC. BOSTON N Tel So. Boston 2340

Telefonas South Boston 1058 **BAY VIEW MOTOR SERVICE** Peter Trečiokas ir Juozas Kaponiusas Savininkai. Studebaker — Erskine Sales Room, 549 East Broadway Service Station, 1 Hamlin St. and Eighth St. SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777 Stubos Telefonas So. Boston 1463.J **PARKWAY AUTO SERVICE** SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair gal. zolina. Parvežiam nuo kelio sugadintus automobilius, tekdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės mus mus o busit užganėdinti. 115 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS LIETUVIS GRABORIUS SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ UZ pilną pagrabą galima apsieiti su \$80 ir augščiau už dideliu, O už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai. OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS; 820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka Jeigu norite teisingų vaistų ir užžemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų sąknų. Mes laukome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėmėjusio reumatizmo, nuo nusilpėjimo strėnų, kraujo valinimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų... Taipgi turime nuo visokių slaptinių ligų ir geriausių patarnimus suteikiame, nuotrūkimo del vyrų ir moterų. Usiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikata. Iteikite vada pas mus, o mes jus patarnausime kuogreičiausiai.Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai. **D. CABITT** 100 SALEM STREET BOSTON W

A. J. Kupstis 332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS. Tel. South Boston 1662—373 OFISO VALANDOS NUO 9 RYTO IKI 9 VAKARO

REAL ESTATE, INSURANCE IR MORTGIČIŲ AGENTURA **DU GERIAUSI PIRKINIAI kokių lig šiol niekur nėra buvę.** SO. BOSTONE **DAR VIENA NEGRIDĖTA PROGA!** SO. BOSTONE 12 šeimynų medinis namas visai netoli nuo naujai išvesto bulvaro. Rendų atneša \$2,700 j metus. Prekė \$22,000. Įmokėti nemažiau kaip \$2,000., likusius išmokesit randois. Dabar buna viskas naujai pertaisoma. Jei norite gyventi laimingai, jei norite išauginti šeimyna pavgydingai, jei norite, kad senatvėje nereikėtų elgėtauti, ir jei norite būti nepriklausomas savo gyvenimu, tai tuojau pasinauokit šia progą. Kiekvienam žmogaus gyvenime tokia progą pasitaiko tik 2 kartus, tai kitos tokios progos jau nepagaus. Jei toli kur gyvenate, imkite tuojau traukinį, laivą arba orlavių ir atvažiokite ap- 2 šeimynų namas ir krautuė. Kampinė vieta. Rendos \$820 j metus. Kaina \$6,500. Inesti reikia nemažiau kaip \$1,000. Likusius išmokes to namo randos. Žmogus gali daryti gerą pragyvenimą. Patyrimas nebūtinai reikalingas; gera vieta gyvenimui daryti, nereiks eiti pas kita išeikoti darbu. Naujai istaiystas iš lauko ir iš vidaus. Kreipkitės tuojau SO BOSTONE parsiduoda Grosernė ir Bučernė. Senai išdirbtas biuznis, jeigu nuo \$700.00 iki \$800.00 j savaite. Kreipkitės tuojau. Kaina \$3,900.

Parupinat mortgicijus namams ir ukiams. Kas turi pinigų del mortgicijų, kreipkitės pas mus. Inšuriname viską, reikalaujant duodam ir ant išmokesčio — tik Mass. valstijoj. Mes visuomet turime gerų pirkinijų, namų ir krautuvių, — meldžiam kreiptis pas mus ir persitkrinti. Parduodam anglis ir malkas, pristatome j namus ne toliau kaip 12 mylių nuo Bostono. **PARDUODAME LAIVAKORTES IR SIUNCIAME PINIGUS Į VISAS ŠALIS.**

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office: 3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Business Manager Matas Biekša

SUBSCRIPTION RATES:

\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago, Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 24, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienį. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406

Užsakykimo kaina:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užsienij metams \$3.00

Redakcijos Straipsniai.

Sandaros Platforma Link Lietuvos ir Lietovybės

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika. Vyriausia valdžia ir suverenitas yra pati tauta, išreiškianti savo valią laisvu, slaptu ir teisėtu balsavimu visu pilnamečiu ir pilnamečių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir viso Lietuvos Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius. Visuotinis pasaulinis švietimas ir mokslo bei kultūros kelmas tarpe Lietuvos ir Lietuvos lietuvių.

Kuonormeisui broliškam ryšiui tarpe Lietuvos ir placiesios Lietuvių Jungtinės Valstijos ir kitose šalyse. Bendras pastangas ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratijos principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įtikinimams tolerantiškumas ir atskirumas tikybinio gyvenimo nuo politinio. Konstitucijos garantijos piliečių teisiems ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Lygios teisės naudotis gyvenimo progomis įstatymų ribose ir tokios socialio gyvenimo reformos, kurios teikia pavieniui asmeniui ir visai šaliai daugiausias gerovės.

Atsargiai žinti ir tautos atstoji — pastangas plaugančioje Lietuvoj kurti — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią. Abiškai imant tautos lietuviškus palinkimus, žmonių gerbuvio patalimas ir demokratijos aušulėjimas.

Lietuvos Jaunimo Kručiada

Kreipiamie skaitytųjų dėmesį į mūsų bendradarbio P. Kriukelio korespondencijas iš Lietuvos. Jis yra kaimietis žmogus, bet jo mokinėjimas parašyti ir žinėjimas šalies gyvenimo yra vertas didelio pripažinimo. Nuo šiol prasidės „Sandaroj“ tankiai eiti jo raštų iš Lietuvos. Jis gyvenamas kaime apie Panevėžį pažįsta ne tik savo kaimo ir apskrčio gyvenimą, bet nuo jo kritiškos akies neištruktas net komplikuoti visos Lietuvos gyvenimo klausimai.

Vienas svarbiausių šiame numeryje telpančių jo straipsnelių yra apie Lietuvos jaunimo padėtį prie diktatorijos sąlygų. Apskričių viršininkai uždraudė jaunuomenei ligi 21 metų dalyvauti visokiose draugijose; net studentams išimties nėra. Ką tokie suvaržymai reiškia, gal tik diktatoriams vietoje yra žinoma; gi Amerikoje tai visi nesuprantama. Jaunimas kurs nėra leidžiamas lavintis prie dalyvavimo viesiam kultūros gyvenime, turi išaugti be jokios nuovokos. To siekė Rusijos carai, to siekė visoki valdovai, kurie nepripažįsta tautai teisę rupintis savo šalies gerove.

Tiesa, tenka girdėti, kad Lietuvoje labai pradėję steigtis pačių valdovų pataikunų slapti ir fanatiškų klerikalų kokie tai „baltieji žirgai“ su tikslu kumščiu gyvendinti savo „idėjas“. Jei tai prieš juos buvo taikomi tie suvaržymai, tai jų vistiek nepasieks, nes jie yra organizuojami slaptai. Smugis taikomas tik viešai. Jai liai norinčiam veikti jaunimui. Todėl tokie barbariški patvarkymai turi būti visu griežtu būdu pasmerkti ir užprotestuoti.

Kuomet mes čia Amerikoje daugiausia rūpesnio turime, kaip savo jaunuomenę įtraukti į tautinį kultūrinį darbą ir kaip ta jaunima surūši su Lietuvos jaunimu, iš kurio ir mūsų jaunimas galėtų gauti įkvė-

simo ir pavyzdžio. — Iš tén g. d. me. unapiktinimo vertas naujienas. Ar gi jau „tautiškaioji“ valdžia kito nieko nebegaali, kaip tik pardavinėti paskutinius miško likučius ir iš jų statyti visai šaliai kalėjimą.

SAVO REIKALAIS

Gaunam iš skaitlingų mūsų organizacijų pranešimų apie ruošą plačiai apvaikščioti Lietuvos Nepriklausomybės 11 metų sukaktuves. Matyt, šiemet apvaikščiojimas bus gal dar smarkesnis, kaip pereinam metais, kada apvaikščiota 10 sukaktuvės.

Kame priežastis tokio uopo kilimo? Iš pranešimų matyt, kad daugiausia tame, kad jau laikas po venuolikos metų turėti tokią Lietuvą, tokią jos nepriklausomybę, kokią būtų brangi ir pagaiduota kiekvienam lietuviui patriotiui. Kad galų gale baigtųsi ta keista padėtis, kuri jau įžengė į trečius metus ir vis dar jokio galo nesimato.

Buvo laikai, kada vienas Lietuvos konsulas net viešai per spaudą su savo pavarde ir titalais pasirašęs reikalavo Amerikos lietuvių nesirupinti Lietuvos likimu, nes tai esą pačios Lietuvos dalykai, bet matyt tie geri norai nuėjo be pasekmių; Amerkos lietuviai savo darbais ir rezoliucijomis pareiškė, kad jiems Lietuvos laimė rupi, kad ji yra lygiai jų dalykas, kaip pačių Lietuvos gyventojų.

Tad ir šių metų nepriklausomybės apvaikščiojimas bus gyvas atspindis to, ko Amerikos lietuvių visuomenė nori ir turi teisę norėti, tai yra kad an visų lietuvių bendrai iškovos nepriklausomybės pamatų būtų laisvės ir teisėtuomas atstatytas, kuriame vis š tauta galėtų dirbti savo gerovei; kad vietoj žvalgybos ofiso vėl stotus Seimas, vietoj kalėjimų ir Varnių — mokyklos ir vietoj valdovų su šautuvais — mokytojai su knygo-

koperatininkai ir savivaldybių veikėjai su frankiais pakelti puvargintai šalies ekonomikai.

Pamokymas Diktatoriams.

Meksikos valstiečiai, jei tikėti Trbune žiniomis, kurie yra susiorganizavę ir tam tikrą partiją, reikalaujį panaikinti Meksikoj parlamentą ir įvesti Rusijos pavyzdžių valstiečių, mažųjų ir darbininkų tarybas arba sovietus.

Nebutų supratimas toks valstiečių reikalavimas normalėj šalyje, bet jis yra visai galimas tokioje šalyje, kaip Meksika, kur liaudis niekuomet nedalyvavo savo krašto reikalų tvarkyme ir buvo nuolat valdoma diktatorių iš dešinės ir kairės; kur gyventojų tamsumas yra didesnis, kaip kurioj kitoj tamsioje šalyje ir bažnyčia Rymo, katalikų per amžius įkvėpė autoriteto garbinimo ir vergiškumo dvasią.

Sakoma, kiekviena tauta yra ra verta savo valdžios. Nežiūrint, kad paskutinis diktatorius Kalles laisva valia privedė kraštą prie galimybės atstatyti demokratine parlamentare tvarka ir naujai išrinktasis prezidentas Gil pradėjo tikrai humaniškas reformas, saukdamas gyventojus nuo riaušių ir revoliucijų prie tvarkos, taikos ir apšvietos, tačiau dalis gyventojų bando eiti savo keliais į naujus eksperimentus.

Čia galimi du išvedimai: arba tai yra visiškas propagandų ty elementas, kurie nenori, kad Meksikoj nusistovėtų ramybė ir įsigalėtų demokratija, arba tai yra pimačia kraštas pasijutusių kulturosocialis tamsių masių. Juk ir Sovietų Rusijos valstiečiai dėl to tik pasidavė bolševikų o balsiams, kad jie buvo ilgus šimtmečius spausiti ir tamsybėje laikyti: delto ir Afganistane masės sukėlė kurviną kovą prieš savo valdovą Amanullah — ne delto, kad jis yra despotas, ne — tik delto, kad jis bandė modernizuoti savo tamsią šalį. Nei Meksikos nei Afganistano valstiečiai kitokios tvarkos dar negavo pažinti, kaip tik tokia, kuri juos pačius piekia.

Bet kur tik valstiečiai yra daugiau susipratę matome tuoj jau kitokias pasekmes. Rumunijos valstiečių vienavališ sukilimas prieš Bratiano diktaturą buvo klasiškiausias susipratusių valstiečių pasiūsuovimo pavyzdys. Jie ne diktatura prieš diktaturą ėjo, bet nešdami naują tvarką, tikrą demokratiją vieton priespaudos ar tai iš dešinės ar kairės. Visi tie prešingi pavyzdžiai tik rodo, kad žmonių švietimas ir jų traukimas į savo krašto tvarkymo darbą yra svarbiausias tikslas šalies gerovei, ir to nepripažįsta, tas save ir visą šalį traukia į pavojingų galimybių sukurius.

PASTABOS

Jurgis Skinderis ir Jack Sharkey. Palyginimas nelogiškas, bet panašumo daug. Sharkey eina sunkiu kovos keliu į pasaulio stipruolių viršunę ir dar vis nėra pačiu pirmuoju ir vieninteliu; štai ir dabar penktadienio vakarą sausio 31 d. turi kautis su naujai atsiradusiu konkurentu Christneriu New Yorko Madison Square Gardens. Gi Jurgis Skinderis atvažiavo į Ameriką 104 metų senelis ir dabar Amerikos laikraščiuose jo paveikslų ir biografijų tilpo per tą trumpą laiką bene daugiau, kaip Sharkey per visą jo karjeros gadykalejimą ir Varnių — mokyklos ir vietoj valdovų su šautuvais — mokytojai su knygo-

je dar negirdėta mūsų amžiuose naujiena, kad juos krestų 105 metų senelis: jis šoka lietuvišką polką ir rusišką kazonką. Tai turės ir amerikoniškos balerinos ko iš mūsų Jurgio pasimokinti.

Bolševikų triksas Meksikoj.

Savotiška naujiena pasigirdo iš Meksikos, kurios valstiečių partija, turinti pusę milijono narių, pareikalavo įvesti Meksikoj tvarką panašią, kaip bolševikų Rusioj. Valstiečiai atstovai Meksikos parlamente skaičiu 242 ir atstovaujanti virš 150 distriktų, vien balsiai nutarę ir balsavę, kad būtų panaikinti atstovų ir senato rumai ir įstatymdavybė 24 Meksikos valstijoje ir kad vietoj būtų įvesti sovietai iš valsiečių, smulkiųjų valstiečių ir darbininkų, išskiriant nedarbininkus ir intelektualus. Taip pat pareikalavo panaikinti vidaus ir užsienio skolas. Matyt, tai bus apsiereikšimas, koks ir kitose šalyse pastebiamas, kai pasiūsuovęs iš amžių slogučio tamsus valstiečiai pradeda žengti pirmuosius žingsnius politikoje.

Eisteinas inėš svarbių pildymų į gravitacijos teoriją.

Naujai skelbiamasis Eisteino išradimas, kaip dabar mokslininkai aiškina, nepakenčia jo teorijos apie gravitaciją, bet ją papildoma atradimu artimų santykiavimų tarpe gravitacijos ir elektro — dinamikos. Jo atradimas rodo, kad kunai (pasauliai ir viso daiktai) gausia savo judėjimą ne nuo bendro į viens kitą gravitacinio veikimo, bet nuo savo nuosavių gravitacinių sričių, kurios apsua kiekvieną kuną nepriklausomai nuo kito. Sulig tos naujos teorijos kiekvienas kunas su avo nuovai gravitacijos area (aplinkumą) veikia į erdvę tokią prasme, kad ją formuoja arba išformuoja. Kiekvienas kunas, kuris randasi elektros sąlygose, yra apsuptas avo elektros lauko, iš kurio ir paėina taip vadinami elektros judėjimai, arba elektros mangetiškos manifestacijos. Nėra galima kelias žodžiais išaiškinti tą klausimą, kuomet pati gravitacijos teorija nespescalstiumi moksle yra labai sunkiai išvaizdinama ir dažnai staciai neįtikėtina.

Rasta Solomono žmonos kapas.

Ką tik atrado Mesopotamijoj buvusio žydų karaliaus Salomono žmonos kapą. Ji buvo palaidota aukso grabe ir jos mumija papuošta neišpasakytomis brangenybėmis bei brangia karuna, kurią žydu tauta buvusi dovanojusi pačiam Solomonui už Jeruzolės bažnyčios pastatymą. Bet kas svarbiausia, kad tame grabe atrastas paties Solomono rašytas laiškas, kuriame jis aprašo savo žmonos mirtį.

Ji buvusi princesa iš Egipto. Jos tėvas atvažiavęs pas Solomoną su tikslu jį nunuodytį ir liepęs savo dukterei, tai Solomono žmonai, kad ji piltų duos vyrui nuodus į vyną. Žmona inėšusi vyną Solomonui ir savo tėvui, pastačiusi taures ir pati buvusi išbalusi ir drebanči. Kai jo tėvas savo turę paėmęs gerti tada Solomoną žmona pastatyta Solomonui ir momenaliai išgėrusi ir tuojau kritusi Solomonui į rankas mirdama. Jos tėvas rėkdamas pabėgęs. Tai buta žmonių senovėje.

Vaikų mirtingumas Amerikoje.

galėtų būti idealiu pavyzdžiu Lietuvai. Statistika parodė, kad jau tiek sutvarkytas kudiški sveikatos reikalas, jog per visą Ameriką bimiršta ant 1000 vaikų 65; kai kuriose valstijose dar mažiau, pavyzdžiui New orko valstijoje ant 1000 miršta tik 39 vaikai. Kaip

pranešama, toks pasisekimas priklauso nuo bendro sveikatos pagerinimo gyventojuose nuo įvedimo konferencijų vaikų sveikatos reikalais, nuo įteigimo fraternalių klinikų, literatūros sklaidimo ir visuomenės švietimo.

Kas Amerikoje garsiausi?

Štai du sugretinimai. The Chicago Daily News paskelbė trumpame straipsnyje, kad iš didelio persidirbimo ir išsiaikvojimo pajėgų Dr. J. Goldberger apsigro, pats svarbiausias ir naudingiausias Amerikoje, gal ir pasaulio mokslo vyras laike visų paskutinių 25 metų. Jis yra svarbi laboratorijos of the Public Health Service vedėjas ir dirbdamas ilgus metus surado žymius budus medelcinai, kaip nukovoti įvairias ligas ir atskirti, izoliuoti gimdančius germsus organe. Tai visa, ką tuo tarpu apie Dr. Goldbergerį teko rasti:

Kitas atsitikimas buvo pereiną savaitę. Floridoj susirgo ir mirė Tex Richard. Kas jis, beabejo, ir mūsų skaitytajai iš vieno jau žino. Tai garsusis kumštynių promoteris. Bet kas jis iš tikrųjų? Tai žmogus paprastas saluinninkas, mainierių rajonuose ir ten lupdavo darbininkus. Iš jų praturtėjęs pradėjo steigti žemiausius rusišes gemblerių klubus, kur kortomis ir kitokiais įtartinais būdais jau akpraustydavo turtingus amerikonus. Tada pamatė, kad sportas yra pelningas biznis ir čia labai nepadoriomis kombinacijomis spresdamas laimėjimų čempionus tapo stambus milijonierius. Kada mūsų Sharkey jį viešai paskelbė, kaip nesąžiningą, jįsai visą perkamąją spaudą pirkio prieš Sharkey ir jei jis nebutų miręs, būtų buvęs tikrai pavojingas. Dabar jo mirtį Amerikos laikraščiai išskė kaip kokio didžiausio tautos vyrų mirtį. Kitas laikraštis sakok kad Rooseveltui mirus nedidesnę sensaciją laikraščiai kėlė. Negarbė Amerikai statyti greta Roosevelto tokius gemblerius.

Gudrus Elgėta

Jokubas Švilas iš Poberalių tankiai lankė kermošius, tankiai magaryčiavo ir linksminosi. Budavo Dievas karvutei duos veršiuoką, o Jokubas veršiuoką į ratus ir jau tarabania j miestelį. Gaus kokį dvi dešėti litų, na ir marš pas Nahomavičių sušiltų. Zmagus negi kiauulė, jėjus negi gulsi ant žydo lovos, reikia kas nors veikti. Kad nebutų nuobodu pasiēmė „draugo“ buteliuką. Su tokiu „draugu“ Jokubas bedraugaudamas ant senatvės susilaukė tarbų ir pradėjo pakiemiaiš šunis lodyti. Jokubui elgetavimas nesisėkė. Duonos gausi iki valiios, bet lašinių ar kitos skaniosios tai labai mažai. Bet Jokubas čia sumanė skanesnius gauti, arba paakius tikraus pasivogti. O kad vagiant nenutvertų, išsilavino gudrumo. Vieną sykį Jokubas prieš pačias Kalėdas užėina pas turtingo ukininko. Name tebuvo vien tik gaspadinė, kuri ruošėsi sutikti Kalėdas. Ant priezdos dideliame puode stovėjo nupeštos antis. Jokubas kaip tik ir atsisėdo netoli puodo. Gaspadinė išėjusi į kamara, Jokubas abi antis į terbą, o atsargos vyžas įmetė į puodą. Kai gaspadinė sugrįžo tai Jokubas r sako: Ar tamsta pažįsti Vyželių Antinus? — Balai juos pažins — atsakė gaspadinė. Nugį tuos, kurie iš Puodžinių perėjo į Tarbonis? — Nepažįstu — vėl atsakė gaspadinė. O Jokubas garsiai poteriaudamas su antimis išėjo.

Nedorybės Lietuvoje

Kas skaito Lietuvos dienraščius tai jau yra pastebėjęs, kad Lietuvoje įvairių žmogūdyčių, vygščių ir savizudyčių yra tiek daug, kad net perširšia didesnes už save valstytes. Modernišku pleišku užtektinai yra ir Lietuvoje, ką pirmiaus pečius glumžidami skaitydavom laikraščiuose apie užsienį. Mergos vaikus tuori ir žudo. Šeimynose nesutikimai dideli. Bet kas tame kaltas? Niekas nekaltas kaip tik mūsų tautos auklėjimas. Vienam rabinui gimė sunus. Rabinas nuėjo pas mokslinčių ir klausė: „Mokslinčiau, pasakyk man, kaip geriau užauklėti vaikus? — Akliek, kad būtų žmogus, bet ne žydas, atsakė mokslinčius jam“. Mūsų tauta auklėjo ne žmones, bet katalikus. Katalikybė vedama kaip dvasininkų biznis nigrimdo pati į gobštumo, istvirkimo ir neapykantos nasrus. Budama tikyba iškraipyta iš doros dėsnių, liaudį supudė moraliskai. Bažnyčių auklėtiniai sako: „Galima griešyti, bet

GARSINKITES SANDAROJE

— P. Kriukelis.

Lietuvoje Romos Bažnyčios Pamatai Dreba.

Tikyba yra žmogaus jausmas. Jei tikybos vadai yra ne fanatikai, dori ir veda bažnyčią prisitaikindami naujai gadynei, tai tokie vadai gali daug ką nuveikti doros srityje. Romos dvasiškija matydama, kad žmonės sparčiai žengia prie suspratimo, pradeda suprasti kam dabar yra dangus ir kas dabar pragare gyvena, nusigando ir šoko tikinčiuosius sukkti atgal į aštuonioliktąjį amžių. Prie dabartinės šviesesnios gadynės Romos tikyba lyg prie naujo švarko senas lopas. Jie sutvėrė Kaune krikščionių veikimo Centrą. Tas Centras lyg bolševikų črezviciai, šnipinėja, tveria „Baluosius Žirgus“, kurių pareiga persekioti kas bus priešingi klebano rankovėn pabučiuoti. Statomieji žuvukiams už Lietuvos laisvę paminklai, jei jie yra be kryžių, kunigai keikia tuos paminklus ir keršina juos nugriauti.

Romos kunigai visados budami gabsumo dievaičiai išauklėjo Judos budą, kur jau net nebegali išvengti visokių purvų. Visoki bankai, kooperacijos, pieno perdirbimo centras, kuriame buvo įvesta poterių kalbėjimas, visi subankrutavo ir tukstančius žmonių nuvirgdė. Vien Rokiškie Ukininkų Sąjungos bankrutats nunešė pusę milijono litų. Šio banko sandėlai tapo sudeginti, pinigai iš kasos išvogi, o kaltininkas draugų į Braziliją tapo išteistas. Šį skyriu vadovavo žymus kunigas. Kaune praloto Olsausko byla visai Lietuvai yra žinoma. Kaip matosi šios bylos kunigija, o gal valdžia šioi veikt, nes tai būtų galas Romos kunigams. Bet nieko negelbės ir konkordatas; bylos jau neužslėps nuo visuomenės akių. Tai Lietuvos liaudis matydama Romos kunigų paselgimus ir jų dorą, pradėjo ieškoti doresnių dvasios vadų. Dabar Lietuvoje jau stipriai prigijo Tautinė bažnyčios idėjos. Šiame reikale Amerikoje gyvenantys vysk. Gritėnas, (vargšas Kriukelis dar nežino, kad vysk. Gritėnas jau mirė. Red.), o Lietuvoje P. Kriukelis darbuojasi. Darbas būtų labai pasekmingas ir greitas, jei Amerikos visi tautiniai kunigai pradėtų veikti įkurimui Lietuvių Tautinės Bažnyčios Lietuvoje. Dabar tik tuo reikalu rupinos vyksukas Gritėnas. O gal vysk. Gritėnas tik vienas dar visoj Amerikoje yra tautinis kunigas? Iš tylėjimo taip ir rodos.

NUO RED. Kiek mums žinoma tautinių katalikų parapijos yra: Chicagoj, Pittsburghe, Scrantone, Philadelphioj, Lawrence, bet jos eina kas sau.

— P. Kriukelis.

Nedorybės Lietuvoje

Lietuvoje ir taip jau organizacinis gyvenimas buvo nustumę bet dabar jis greit turės mirti. Apskrities viršininkai pasiremdami Pliečių Apisaulgos Departamento raštu Nr. 38789 išleido aplinkraščius, kuriuose draudžiamas visose draugijose būti nariais, kuriems nėra pilnai sukakę 21 metai ir visiems moksleiviams nors jie buti ir senj. Taigi organizacijos netenka 70% savo narių ir vadų. Nes moksleiviai provincijose daugiausiai ir vadovauja draugijas. Šis aplinkraštis tinka vežio gyvenimui, o ne visuomenei. Kol jaunuomenė nėra subrendusi, tai ji ir reikia daugiausia traukti prie organizacinio gyvenimo, nes tai jo nesubrendusių protui kelrodys į šviesesnę gyvenimą. Subrendę žmonės ir patys sugeba geriausios sielos gyvenimą tvirti. Dabar mūsų piliečiai ik 21 metų galės tik kiaules ganyti ir po žydu karčiamas landžioti, o apie valstybinį, kultūrinį, visuomeninį, socialį darbą, o nei šnapšt nieko nežinos. Keista. Jaunuliai susituoė ir 19 metų gražiai gyvena, o 20 metų jau šaukiami kariuomenėn. Bet susituokimui ir tėvyne ginti prototuri, o draugijos nebeturi? Šiuo reikalu visos organizacijos sujudo šaukti savo konferencijas, kad pasikalbėjus apie šį keistą aplinkraščių.

— P. Kriukelis.

jei išsispaviedosi, ir papakutavosi, busi danguje“. Ypač mūsų motinos buvo laikomos ir net dabar tebeilaikomos po kunigų skvernais. Budamas jos tamsios neskiepijo savo vaikams žmoniškumo, bet skiepijo kalbėjimo poterių ir nusižeminimo prieš kunigus. Ten kur yra tauta išauklėta silpnai, ten ir gyvuoja įvairios nedorybės. Mergaitės vaikų gimdyne vejas moteris. Retas nutikimas, kad mergaiviai gyventų, nes joms vaikai vis negyvi gimsta. Kad mergaitės pasiduoda lengvai vyrų svuliojimui, tai priežastis aiški. Ganta taip surėdė gyvenybę. Sveikam ir normaliam vyrui ar moterei labai sunku užsilaikyti be tokių atsitikimų. Bet lytiškam gyvenimui yra įstatymai, geriaus pasakius tradiciniai įpročiai vestis. Dabar Lietuvoje mergaitė sunku išteikti jei ji neturi pasogos Lietuvos žmonės neturtingi, bet pasogu ieško kiekvienas apsmukėlis vyras. Čia kaip tik mėrgaitės, paskitėdamas vyrų meile, pasiduoda jo glėbiui, manydamos, kad paskui ir beabejo paims. Zudo mergaitės vaikus vien tik del dviejų priežasčių. Butent, iš gėdos ir iš vėrgo. Jei mergaitė susilaukė vaiko, tai netik svetimiėji ją jasmėrkė išjuokia, bet ir tėvai net iš namų pavaro. Antra tai vargingosios mergaitės negalėdamos teismo keliu gauti iš tėvo kudkio aprūpinių, nužudo jį. Šeimos tveriasi tik del pasogos. Vyras gavęs pasogą o priedą moterį, jos nekencia, nes neturi prie jos meilės. Moterys taipgi teka už nepatinkamų vyrų. Kai jau susitvėrė šeima, netikėtai pasitaiko koks amuo, kuris vienam ar antram įsimeigė į širdį. Na o čia bažnyčia perskirju neduoda, tai ir virsta tokios šeimos su baismi tragedijomis. Zudosi daugiausia iš nuobodumo. Tai iš to aišku, kad mūsų tauta neiškomo pažinti ir branginti gyvenimo. Mūsų žmonės savimeiliai, garbina tik pats save, neuzjaučia artimo, kas žmoniškame prince ir sudaro nuoboda gyvenimą. Draugijos nesirupina priduoti jaunuomenei linksmumo įvairumo, o vis dar tebėra gaudinami pragaria. Daug mūsų gyvenimui reikia, kuriuos tik gali suteikti apšvieta ir geras auklėjimas.

Lietuvoje Kas Neturi 21 Metų Tai Prašom Kiauganyti.

— P. Kriukelis.

Liaudies Kolegija

ISTORISKI BRUOŽAI IS POLITINES FILOSOFIJOS

Grekija

Lykurgos reformos arba pirmieji demokratizmo pradai monarkijoje.

Rašo J. Hertmanavičius.

(taša)

Spartanai labai atjautė Lykurgos stoka, ir siuntė jam prašymus sugrįžti, sakydami "karalius mes ištikrųjų turime, kurie dėvi ženklus ir priima rofalybes titulus, bet kas link jų minties upatybių, pas juos nėra nieko tokio kuomi galiama, bet atskirt juos nuo pavaldonų "pridedami, kad pas jų vieną matėsi pagrindas tikro suverenumo, budas sudaryti valdymui, ir genijus įgyjimai paklusnumo. Patys karaliai nebuvo priešingi jo sugrįžimui, nes jame viename jie matė atsparą prie minių ištvirkimą.

Sugrįžęs Sparton jis atjautė, kad ant jo asmens gulė pareiga pakeisti visą valstybės sudėdymą, ir kad atsikiemio tikslu neuženka pravėdimo įstatymų. Jausdamas tą didelę atsakomybę, jis einą į Delphi pasiteirauti ten Apollo; ką atlikęs ir sudėjęs aukas dievui, jis grįžta pagarsėjęs, kaip dievo pasiuntnyš, ir kad jo įstatymai, jeigu bus valstybės pildyti, bus tautai labai naudingi.

Turedamas tokį žmonių išitikrinimą, jis pradėjo tartis su Spartos valstybes vyras del pravėdimo nuodugnų reformų. Hermippus surinko dvidešimtis įžymiausių žmonių, bet Lykurgas daugiausia pasitikėjo Arthemiasus. Jie priengė planus padaryti perversmų, ir panaudoti kariuomene, atsikiemio tiktislo. Karalius Charilaus, bijodamas, kad tas sukilimas yra atkreiptas prieš jį pasislėpė Minervos Ištvirkimam namų šventyklai, bet įtikrintas, kad viskas daroma prieš jį, bet pakeitimui tvarkos, jis pats prisidėjo prie suokalbio.

Tarpe daugybės permainų ir pakeitimų, kurias Lykurgus padarė, pirma, didžiausio svarbos buvo įteigimas Senato, kuris turedamas, svarbiuose dalykuose galią lygiai karališkdai davė pastovumą ir saugumą valstybei. Nes valstybė, kuri iki šiol neturėjo tvirto pagrindo užsilaikymui, ir rėmėsi absoliučia monarchija, kada karaliai turėjo pilną pergale arba gryną demokratiją, kada žmonės emė viršų, rado senate lygsvarą; dvidešimti astuoni palaikė karalių prieš užmačias minių o iš kitos pusės, apgindami tautą prieš įvedimą absoliučios monarchijos.

Lykurgos pastangos sukurti pavyzdinę respubliką buvo geros, pakol jo draugai buvo senatoriais, bet jų įpėdiniai, pasinaudodami savo galia sudarė oligarchiją, kurios pažobojimui, kaip Plato sako, tapo įsteigti ephri, šimtas trisdėsimts metų Lykurgui mirus.

Elatas ir jo kolegos buvo pirmi ant kurių ta garbė tapo uždėta laikais karaliaus Thespopus, kuris kada karalienė darė jam išmetinėjimus, kad jis paliks savo vaikus mažiau gačės negu jis gavo iš savo tėvų, atsakė: "Ne didesnę; nes ji ilgiau užsilaikė". Ir taip ištikrųjų buvo. Spartos Karaliai rėdydami šalį su piliečių prietarimu, pasiluosavo nuo visų užvėdymų, ir iš jų plaukantių pavojų, ir todėl niekad nepatyrė jų nelaimių, kokias pergyveno jų kaimynai Messoporje ir Argoje, kurie per tarpai palaikydami savo prerogatyvas ir nenusileisdami liaudžiai, prarado viską.

Prie dvidešimtis astuonių paskirtyr senatorių, Lykurgus priskyrė du karaliai, tokiu būdu sudarydamas senatą iš tris-

dėšimts asmenų. Tame senate karaliai ėjo pareigas prezidento ir vice-prezidento senato, kas reiskė, kad Spartai virto respublika.

Sekancija radikališka reformą, kurią Lykurgus pravėdė, buvo padalinimas žemių. Senatoriais buvo skiriami iš savininkų didelių plotų žemes, bet jų tarpe buvo dideli nelygumai. Visi jie turėjo tas pačias pareigas, visi jie buvo užkrauti našta beturčių valdininkų, nepaisant to, kad visas šalies turtas buvo rankose kelių, kurie tuomi pertekliu ir skurdai, ir kitų iš to plaukantių dar didesnių ydų, jis išgavo iš didžturių atsisakimą nuo savo nuosavybių, sutikimą ant naujo žemių padalinimo, ir pasižadėjimą, kad visi jie gyvenvienodai; kad asmeniški nuopelnai bus laikomi vienintėliu saiku jų garbės, ir kad vien elgėsis bus vienintėliu pagrindu skirtimo jų tarpe.

Turint jų pilną sutikimą ant tokio pasiulyjimo Lykurgus padalino visą šalį į trisdėšimts tukstančių lygių dalių, o žemes prijungtas prie miesto Sparta, ir devynius tukstančius lotų, kuriuos jis išdalino Spartos piliečiams, o šalies pareties ukininkams.

Tuli autoriai sako, kad jis padalino Spartą į šešis tukstančius lotų, karalius Polydorus pridėjo tris tukstančius daugiau; kiti gi tvirtino, kad Polydorus padvigubino skaičių ir kad Lykurgus padarė vienketuris tukstančius penkis simtus. Ji vadovavoi apskaitliavimu, kiek reikia žemes užlaikymui šeimosnos. Sakoma, kad jam sugrįžęs iš kelionės po svetimas šalis, po padalinimo žemes, ir matant kaip visi gyvenventojai lygiai aprupinti, džiau gėsi vaisiais, jis nusisępsėjo, pasakė savo draugams: "Man rodosi visa Laconia kaip vienos šeimosnos dvaras, tik padalintas tarpe daug brolių."

Nepasitenkindamas padalinimu žemes, jis pasiryžo padaryti padalinimą kilnojamo turto, taip, kad nebutų jokio turto skirtumo, bet jusdamas, kad tas yra pavojinga padaryti atvirai, jis panaudojo sekanciją stratagemą: jis palievisą aukšą ir sidabro sudėti valstybei, už kuriuos bus duoti pinigai iš geležies padaryti. Su ta pinigine reforma daug blogumų prasišalino iš Lacedaemono; nes kas vortų tokius pinigus, Kas duotus papirkti už tokius pinigus, kuriuos sunku paslėpti? Ir tt.

Toliau, jis išleido įstatymą smerkiantį visus nereikalingus menus. Tas įstatymas, tečiaus, buvo nereikalingas, nes nesasant aukso ir sidabro pirkliai ir artistai iš svetimų šalių prasišalino, ir žmočės pradėjo patys gaminti sau reikalingus daiktus, ir tokiu būdu prasidejo naminė gamyba, kuri pasiekė aukštą tobulumo laipsnį.

Trečias labiausiai pasekmingas žygis to teisdario, prasišalinimui pertekliu ir pageidavimo turtu buvo parėdymas, kad visi valgyti iš vieno, tokią pat duoną, mėsa ir kitus valgius, o ne kožnas atskirai savo namuose, kur galėjo leptintis, kaip gyvuliai.

Bet tas noras paversti visą tautą į vieną šeimyną, kuriuje viešpatautų pilna lygybės, išsūkė griežtą pasipriešinimą pas turtuolius. Jie susiorganizavo prieš Lykurgą, ir laikė susirinkimo turgavietė, kur jis dėstė savo teoriją, nuo žodžių priėjo prie mėtymo akmenimis. Lykurgus pamalęs pa-

Liet. Raudonojo Kryžiaus Svarbus Kulturos Darbas.

D. RUI A. L. GRAICIUNUI.

Lietuvos vaikaičiai nori susirašinėti su Amerikos lietuvių vaikaičiais. Liet. Raudonojo Kryžiaus Valdyba atsienti Dr. Graičiunui laišką iš pereito gruodžio 20 d. šitokio turinio: **Didžiai Gerbiamas Pone Daktare!**

Turiu garbės Tamstai prausti, kad Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Valdyba siuncianuo. širdžia padėką Tamstai už Jusų pastangas ir rupestį "Ziburėlio" išplatinimo reikale. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Valdyba eidama Tamstos patarimu norėtų išsiuntinėti "Ziburėlį" visoms Amerikos lietuvių mokykloms. Jeigu tas nesudarytų Ponui Daktarui ypatingų sunkumų, prašom Tamstą neatsakyti prisisti mums visų Amerikos lietuvių pradžios ir aukštesnių mokyklų adresu.

Su aukšta pagarba,
St. Stanionis,
Sekretorius.

NUO RED. Šitas laiškas reikalingas paaiškinimo. Raudonasis Kryžius leidžia Lietuvos vaikams laikraščelį, vardu Ziburėlis. Ziburėlis yra pavaiksluotas ir rašoma vaikams tinkami rasteliai, apyskaitės ir pirmosios žinios iš pradžios mokslo srities. Tą laikraščelį prenumeruoja visos pradžios mokyklos Lietuvoje ir šiaip susipratusių tėvų savo vaikams. Vaikai tą laikraščelį labai mėgsta. Mėgstą jį ir tėvai, ir labai gražiai padeda auklėti ir įpratinti buti dorais, gerais, mylinčiais mokslą vaikai. Bet dar viena nępaprasta svarbų uždavinį tas laikraščelis atlieka: jis padeda Lietuvos vaikams susirašyti su viso pasaulio vaikais, nes visų šalių Raudonasis Kryžius yra savo tautų vaikams tokius laikraščelius įsteigę, per kurių pagalbą vaikai patys susirašo ir tokiu būdu jau iš mažystės pradeda augti tarptautiškos brolybės dvasioje.

Ziburėlyje kas kartas gali rasti laiškų Lietuvos vaikams iš Amerikos pradžios mokyklų, iš pat Kalifornijos, iš Pietų Amerikos, Australijos, Japonijos ir kt. Labai gražu paskaityti, kai kurios nors Michiganan state pradžios mokyklos vaikai pasakojasi Lietuvos vaikams apie savo mokyklą, apie savo žaislus apie žiemą, vasarą kaip jie čia laiką leidžia ir prašo parašyti, kaip jų mažieji draugai Lietuvoj

vojų savo gyvybei, pradėjo bėgti, ir bėgdamas buvo pralenkęs visus, išskiriant vieną jaunuolį, vardu Alcander, kuris jį pasivijo, ir kada Lykurgas atsigręžė pažūrėti kas jį vejasi, jaunuolis griėžė jam su pagaliu per veidą, išmušdamas vieną akį. Lykurgus ant vietos sustojo, ir minios matydamos kruviną veidą savo geriausio teisdario ir valdovo, labai susisarmatijo, ir pareiškus Lykurgui didelį apgallestavimo, paėmė Alcanderį, ativismui teisman, o Lykurgą palidėjo namuosna. Lykurgus padėjojės jiems, prasišalino visus, išskiriant vieną Alcanderį, kurį užlaikė pas save kaipo svetį, ir pasodino prie stalo, o potom paprašė jį kad jis apsigventų jo namuose, ant ko Alcanderis sutiko, ir gyvendamas pas Lykurgą pažinojo maloną būdą, gerą širdį, ir pilną teisingumą už ką nuširdžiai pamylėjęs, iš aršiausio priešio virto geriausiu draugu.

Tuomi nepasibaigė Lykurgos veikimas, bet kadangi pamintė reformos buvo jo žymiausias nuopelnas, mes kitus jų darbus paliksme pas Plutarčą, kur kiekvienas galės rasti.

Lykurgus buvo pirmas demokratiškas reformatorius pasauly, kuris pavertė savo šalį iš absolūtės į konstitucijinę monarchiją. (bus daugiau).

gyvena ir ko mokinasi ir tt.

Dabar Lietuvos Raudonasis Kryžius nori suartinti Lietuvos vaikučius ir su Amerikos lietuvių vaikučiais, ir tam reikalui nori į lietuvių mokyklas siuntinėti Ziburėlį.

Prašoma yra, kad visos lietuviškos mokyklos, šventadieninės, parapijinės, vakarinės, kursai ir kt. pasiųstų Lietuvos Raudonajam Kryžiui savo adresus.

Mokyklų vedėjai labai gražiai prašomi tai padaryti; tu padarysite didį tautinį darbą, nes padėsite lietuvių vaikams susipažinti su Lietuva ir jų broliukais tėvynėje. Adresas, kur siųsti adresus: Lietuvos Raudonasis Kryžius, Kestučio gatvė No. 8. Kaunas, Lietuva.

Feljetonas.

KALĖDŲ DOVANA.

Dievas prieš pat Kalėdas Daratai davė vaiką. Kiek rupešcio vargėsi: nei lopšio turi, nei vystyklų; susukė skaron, įdėjo į krepšį, kaip Mozę, ir galvoja, kur padėti.

Vaikas mažas, kaip kuodelis, guli ir sprendžia gyvenimo problemą — Esu, esu, esu!

Turėjo rupešcio ir Darata. Ji jauna, graži, linksmą. Ji visą vasarą daugybę dainų išdainavo, daug šokių šoko, daug mylėjo ir štai pagaliau... meilės konspektas.

Ji sprendė liūdmą savo palikuonio taip galvodama: — Ak, kad jo nebutų. — Ir pradėjo verkti. Verkę jaunystės, verkę to visko, kas praėjo, kas džiugino. Dabar viskas baigta.

Ji paėmė krepšį ir sudie išgritelė. Gritelėj tegyveno viena.

Vaikas kirktelėjo. Ji dar pažvelgė; jis toks mažas. Jo ir dušia maža; jei mirtų Dievas nežino, ką daryti — ar laikyti prie savęs kaip beždžionę žaislo vietoj, ar pastatyti ant sosto, kad būtų pagrazinimas.

Darata girdėjo, kad per Kalėdas gyvuliai šneka — su vaiku nuėjo pas karves. Girdi, karvėms kalbant, juodmargę galvą purtydama burnoja: — Darata mane mušė vasarą, o dabar tegu galis, ragana. Ziuřėsim, kur ji tą vaiką padės.

— Eik tu durne, — atsiliepe neiškentėjęs Darata. Jei turii, tai ir mokėsiu kur padėti.

Visa kutė nusišaipė. Juodoji ypač išsišiepė. Bet daugiau karvės nebegalėjo kalbėti — karvės kalbamosios karvių vandos.

Darata, pagaliau, kumštį sugniauzius, nuėjo pas Petrą, kai myno berną. Išgirsti, kaip jis kalbės Kalėdų vakarą. Gal apie vestuves prisimins. Petras gulėjo jau kamaroj.

Naktis graži, mėnulis danguje šviečia ir savo sidabrine šviesa skleidžia ant balto sniego.

Darata įėjo pas Petrą. Ant rankos krepšys, lyg būtų bulvės sodinusi. Krepšy gulėjo tas, kurs bandė tarti "—tėtė!"

— Petriuk — tarė Darata. — Ar tu Barboryt... — paprastai atsakė Petras, keldamas nuo priegalvio galvą. — Aš su dovanom... —Ką... Čia, mergyt, aš nenoriu Betlėjaus steigti. Ahu... — sukosė smarkiai ją rengdamasis pulti mušti.

Darata paliko krepšį, spruko pro duris.

Petras užsibrėžęs degtuką, atskilė vaikščioja apie krepšį kaip katinas apie lašinius, kurių negali pasiekti ir keikia. Supykęs uždušęs keikia ir keikia.

Užmetė priegalvį, kad nešusaltų kandidatas į žmogų ir vėl keikia. Ziurksė po girnų sučiurksė "in terra", o katinas ant grindų sučiurksė "pax."

VOKIETAITIS V. gyvenęs kažkur New Jersey, kviečiamas atsiimti laišką iš Lietuvos. Ieškomejį prašomi atsiliepti šiuo adresu: **Consulate General of Lithuania** 15 Park Row,

Pranašystės Apie 1929 Metus.

Sie metai busią blogi.

LONDONAS. — "Daily Telegraph" vedamam "Pranašavimų metai" rašo, kad šie metai bus labai nelaimingi. Taip manąs autoritetintas naujoviškas Berlyno pranašas profesorius Kerry, žinomos pranašės Mario Diloa Osaer giminiotis. Profesorius Kerry 1928 metų pranašavimai, kaip pasakoją žmonės išsipildė 90%

Smulkmenų apie tuos pranešimus nesą. Bet jis daug gera nesitikėjo 1928 metais ir tuo atžvilgiu jis yra beveik teisingas.

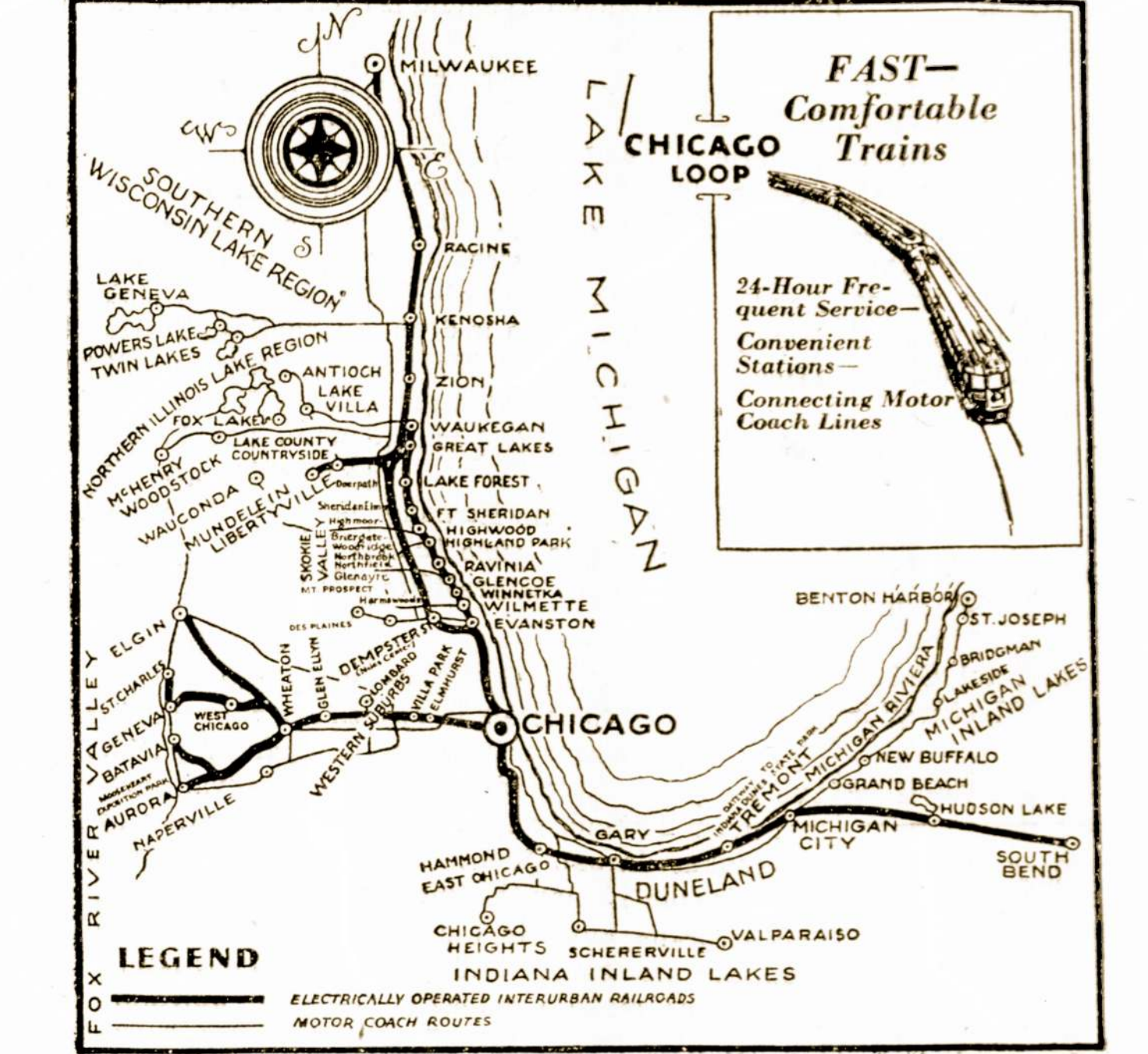
Dar mažiau gera jis tikisi iš 1929 metų. Jo pranašavimais yra "susirupinusi" ne vien tik Vokietija, bet ir kiti pasaulio kraštai. Profesorius nuomone, šiemet labai nukentėsianti Anglija. Ji neteksianti daug pinigų ir žmonių, ypač savo kolonijose Azijoje. Pacioj Anglijoj nedarbas sumažėsias, bet už tat Anglijoj

busią daugiau streikų kaip praeitais metais.

Prancuzijoj šiemet busią daug gaisrų ir geležinkelių katastrofų. Italijai grėsia žemė drebejimas Sicilijoj ir pavojus Mussolini gyvybei. Soviet Rusijoj pasiliksianti ta pati vyriausybė, bet ji turėsianti daug vargo del bado ir politini klausimų. Vokietijai grėsia vi sulų ir audrų pavojus. Tačiau šie metai bus blogiausi Amerikai. Ten įvyksianti baisi nacionalinė katastrofa, kokio dar ligšiol nebuvo.

I VISAS VIETAS

CHICAGOS APYLINKĖSE

CHICAGO AURORA AND ELGIN RAILROAD

NORTH SHORE LINE

SOUTH SHORE LINE

Aurora	Lombard	Milwaukee	Highwood
Elgin	Villa Park	Racine	Highland Park
Batavia	Elmhurst	Kenosha	Ravinia
Geneva	Westmore	Zion	Glencoe
St. Charles	Warrenville	Waukegan	Hubbard Woods
Wheaton	West Chicago	Great Lakes	Winnetka
Glen Ellyn	Wayne	Lake Bluff	Kenilworth
		Lake Forest	Mundelein
		Fort Sheridan	Libertyville

Tiesiai į gražias vakarines Chicago apylinkes ir į Fox upės klonį.

Busų sujungimai su Western Motor Coach Co. (Marigold Lines) į:

Naperville
Downers Grove
Hinsdale

La Grange
Ontarioville
Bloomingtondale
Addison

Kiti tiesioginiai geležinkeliai ir busais sujungimai su Exposition Park, Mooseheart, Yorkville, Oswego, Dundee, Carpentersville, Yoeman, City of Childhood, Elgin State Hospital, St. Charles School for Boys, Rockford, Belvidere ir daug kitų vietų.

Puikus patarnavimas į visus miestus ir miestelius gražiu šiauriniu parkraščiu ir Skokie klone.

Reguleriški busų sujungimai su North Shore linijos traukiniais iš patogių vietų į —

Fox Lake
Channahon
McHenry
Antioch
Lake Villa
Deerfield

Lake Zurich
Woodstock
Northbrook
Wauconda
Gurnee
Techny

Aptarnauja pramonę pietų dalyje už Chicago, Duneland ir Indianos ir pietinius Michigan cėro rezortinius miestus.

South Bend
New Carlisle
Hudson Lake
Michigan City

Tremont
(The Dunes)
Gary
East Chicago

Hammond

Busų sujungimai su Shore Line Motor Coach Co. Michigan City į:

Benton Harbor
St. Joseph
Bridgman
Sawyer

Lakeside
Union Pier
New Buffalo
Grand Beach

Tiesioginiai susisiekimai geležinkeliais ar busais į Chicago Heights, Valparaiso, Flint Lake ir Hobart.

Telefenuok į Trafiko Skyrių, Central 8280, del visokių paaiškinimų

Geriausias Patarnavimas Visose Chicago Apylinkėse.

Greiti plieniniai traukiniai, akmenimis grįstas kelias, gabus ir mandagus traukiniu patarnauotojai, daug patogių stočių, per 24 val. dienoj punkuališki patarnavimai, reguliaris busų sujungimai visais keliais, valgomieji ir pasivalgymui vartojami — yra tai tinklas elektrinių geležinkelių išsiskojantių į visas Chicago puses nuo vidurmesčio. Svaru — jokių suodžių, jokių dulkių. Važiok, kada nori. Nėra susigrudimo, nėra sutrukdytumo. Norint gali pasisamyti vagoną, traukinį arba busą. Manant kur sykti gali gauti (dykai) patarimų iš Outing and Recreation Bureau, 72 West Adams street, Phone State 0080.

"SANDARA"

— yra —

Geriausia Kalėdinė Dovana giminėms bei draugams čia Amerikoj, Lietuvoje ir kitur. "Sandara" siunciamo į visas pasaulio dalis.

UZRAŠYK TUOJAUS

"SANDAROS" prenumerata metams Amerikoj .. \$2.00
Lietuvoje ir visur kitur užsienyje \$3.00

3331 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Boulevard 0406

IMPERFECT IN ORIGINAL

Mykolas G. Valaskas.

Mykolo G. Valasko 25 Metu Spaudos Darbo Jubiliejus.

Sio sausio 25 diena sukau lygiai 25 metai, kaip zinotai Roselande lietuviu kulturos darbininkas Mykolas G. Valaskas isteidzo savo pirmaja spustuvelę, is kurios jo neilgamu darbu metu isaugo pirmą dieny "Union Print Shop" redakcija pono M. G. Valasko ir Petro Montvillo.

P. M. G. Valaskas yra ne vien vienas pirmuju Ciceigos lietuviu spustuviuku, bet ipat vienam pirmuju laikisfinisku. Kada jis 1907 metais pradeto leisti savo laikra. "Svieto Ateitis", tai Chicago dar tada teijo "Lietuva" ir Katalikas".

Sunku įkainuoti pasidarba-

PASIRENKANT

Kas užsirašys "Sandarą" etams čia Amerikoje arba į letuvą, tas gaus vieno dolerio vertės dovaną knygomis iš žemiau telpančio knygu sąrašo:

- Godynės Žaidžos drama keriu veiksmų 25c.
- Saliaromo Sagnas, vieno veismo drama 10c.
- Svetimas Dievas, drama triu veiksmų 15c.
- Vagis, vieno veiksmo dramaskas paveikslėlis 10c.
- Teisingos Paslaptys, motiški dalykai ir sekretai 25c.
- Iš Gyvenimo Bemoksio Mokloj 10c.
- Orališkias Kabolos arba burų knyga 25c.
- Slėkstu Malonės arba Matvokos 10c.
- Kultūriški Piešiniai 25c.
- Dvasiški Vadovai ir Parmonai arba Dievo Rustybė 10c.
- Krikšč. ir Socializmas 15c.
- Vadas prie Moterystės 10c.
- Negyvelės Meilės pasakų knygelė 15c.
- Plaukai, Dr. Karaliaus 10c.
- Vadovas ar Mažas Zodynė 15c.
- Vabalninkėnų Dainos, surintotos nuo lietuviu 20c.
- Dainos Vasaros Grožybų 15c.
- Apdailastavimo Balsai, dainų knygelė 15c.
- Pasakos Pritikimai Veselios Giesmės 25c.
- "Sandara" metams Amerikoje \$2.00 į Lietuvą ir kitas atšis užsienyje \$3.00. Taigi, kurie užsirašys "Sandarą", gaus \$1.00 vertės iš virš paminėtų knygu. Siųskite užsakavissiuo antrašu:

M. G. VALASKAS,

373 Kensington Ave., Chicago, Ill.

(VALGYKLA)

Jono Makarevičiaus
419 CAMPBELL AVE.
WEST HAVEN, CONN.
Tel. West 2765

Vasaros metu kuomet lietuviams tankiai lanko pajūry maudynės "Savin Rock" viečių tautiečius į manų valgyklą skaniai pavalgyt

GARSINKITES
SANDAROJE

KORESPONDENCIJOS

TORRINGTON, CONN.

Apnusdus lietuvių kolonija.

Paskutiniame SLA. Conn. apskrities suvažiavime likau išrinktu organizatorium. Gir-dėdamas suvažiavime išmėti-nėjimų buvusiems organizato-riams, kad jie mažai, ar visai nieko SLA. organizacijai nu-veikę, aš pirmą pirtausia ru-pinaus sutvėrė SLA. kuopa Torringtone, nes ten lietuvių yra keliolika šimtų, be to dar turį savo salę — nuosavą namą. Pirmą pirtausia nuva-žiavau vienas su K. Bulskaus au-tu. Susišėkojės porą Sanda-ros skaitytojų ("Tėvynė" neturi nei vieno skaitytojo ši-me nemažame mieste) užėjau pa juos. Išdėščiau savo tiks-lą. Jų patariamias savo lėšomis nusišėdžiau lietuvių Sv. Vin-cento svetainę, padariau pla-katus ir pasiūčiau gėrb. E. Baltuškoniui, kuris išplatinti. Mano "visuotinas Torringtono Lietu-vių susirinkimas" turėjo įvykti Lapkričio 18 dieną pėreity metų pavakarę, tuoj po Sv. Vincento draugijos susirinki-mul. Jau važiuodamas į šias prakalbas pasiėmiau iš Hart-fordo Sekj. Labanauskas ir Balsky. Apsiginklavus su lite-ratura, kalendoriais, nes ma-niau, kad apert savo atsiekto tikslo, t. y. sutvėrimo SLA. kp. dar galėsiu paskleisti ir litera-turos. Nuvažiavęs paskirtu lai-ku salę radau apie 10 asme-nų. Vėliau dar keliolika atė-jo. Man pradėjęs kalbėti, vieni ateidindavo, kiti išėidinėdavo, bet salę vis buvo apie tuzinas žmonių. Išaiškinau plačiai SLA. tikslus, taipgi pa-prašiau Sekj pakalbėti, kuris irgi daug apie SLA. pasakė. Sutvėrė kuopos nepasisekė, nes visi išsikalbėjo, kad pas juos kada tai buvus kuopa, pa-škui sugriuvus, vėliau irgi bu-vo mėginta sutvėrėti, ir mokes-niai su įstojimu paimta buvo, be nepasijusta ir kaip ten jų ant galo išsidalinta. Visi SLA. neigė ir nuo jo kratės. Šis tor-ringtoniečių pavyzdys man priminė tuos laikus kada SLA. pradėjo organizuoti, kada tarp lietuvių pradėjo dirbti Šliupas, Burba ir kt. Iš šio ma-no atsilankymo su prakalbo-mis matau, kad dar tarp lietu-vių gyvuoja tamsybė, nežinoji-mas, mas, nebesirūpinimas sa-vo ir savo šeimos ateitimi, ap-švieta, kultura. Tiesa, torring-toniečiai nemažai man apie savo "apsišvietimą" kalbėjo, bet kalbėjo Brooklyno "Lais-vės" žodžiais, rašiniiais. Mat ėjon be keliu katalikų yra ke-letas bolševikų, o kiti likusie-ji niekuo nebesirūpina gyve-nimu ir tie, kurie SLA. nieki-no, tai tik prisiskaitė iš "Lais-vės". Kas dar mėgintų pasa-kyti, kad bolšeivikai rupinasi SLA., tai tam reiktų pasakyti, kad jis niekas ir melagis.

Torringtone kiek girdėjau, kad 5 — 6 metai atgal buvo ir ALTS. kuopa, bet apšviestes-nių žmonių nebesirūpinimu ir apsilėidimu, kuopelė mirė, bet Sandaros reikalus aš ten ne-kalbėjau, norėjau vien tik su-tvėrėti SLA. kuopa. Girdėjau, kad čia gyvena Kraučialis, Worcesterio Kraučialis brolis, bet su juomi neteko sueiti, į susirinkimą neatėjo. Argi ne-galėtų Antanas savo brolių nors laikais pamokinti?

Taip čia gyvuoja Sv. Vin-cento pašalpinė draugija. Ji turi suvirš 60 narių ir turi įsi-gijus savo namą, kuris vertės turi apie \$25,000. Taipgi dar rodos yra Klubas ir bolševikų "eldy". Visos esančios drau-gijos užsiganėdina, kad syki į metus parengia balių. Tai ir visas jų veikimas! Dabar nesena kalbėjo V. Jakštys (Se-nas Vincas, tas pats, kuris — kaip Sekys pasakojo — gyven-damas Philadelphiaje prie "Kovos", vėliau Bostone ir ki-tur, rašinėdavo prieš — socia-

listiškus ir prieš — bolševikiškus straipsnius juokų laikrasty "Dagyje" ir "Tarkoje" — Se-kiui juos redaguojant), žino-ma, dar daugiau aptamsyda-mas torringtoniečius.

— Br. Vedekis.

NEW BRITAIN, CONN.

Gal jau buvau minėjęs ne-

kuriuose laikraščiuose, kad per Sandaros 32 kuopa buvo pakeltas klausimas, kaslink pa minėjimo 16 dienos Vasario nuo papiskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės 11 metų. Kadangi paminėjimas neapeina vieniems Sandariečiams, bet priguli abelai visiems lietu-viams, kuris tik vadinasi lietu-viu, todėl ir patarta kreiptis į visas pašalines draugijas, kad prisidėtų išrinkdamos porą atstovų ir veikty bendram darbe, tai yra paminėti tinka-mai tą musų metinę šventę. Kiek teko patirti, kad draugi-jos nei viena neatsakė, bet užgrytę tą sumanyją, išrinkda-mos atstovus bendrai rengtis busimajam apvaikšėiojimui.

Apvaikšėiojimas Ivyks Vasario 17 d.

Kadangi Vasario 16 diena pripuola subatoj, nevisiems prieinama ta diena dalyvauti paminėjime tos musų metinės šventės, todėl yra nukelta ant rytojaus, Nedėlioj Vasario 17 diena, 2-ria valandą po pietų, Lietuvių svetainėje, 354 Park Street. Todėl patartina kiek-vienam, kuris jaučias esąs lie-tuviu, nepraleisti nedalyvavus toj musų metinėj šventėj. Mums lietuviams Lietuva yra musų, turime ją ir gerbti, pa-minėdami tinkamai jos Nepri-klausomybę syki į metus.

— P. P. P.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 32 kp. mėnesinis susirinkimas atsi-bus pėnyčioj vasario 8-tą dien-ą 1929 metais 8 valandą va-kare, Lietuvių Svetainėje, 354 Park Street. Todėl yra kvie-čiami kuopos nariai susirinkti skaitlingai, nes yra daug svar-bių dalykų apkalbėti. Taipgi jaučiatis nekurie, kad jau ir prenumerata už "Sandarą" jau yra senai pasibaigus, galite atėti į susirinkimą ir užsimo-kėti, nes to nepadarius busi-me priversti "Sandaros" siunt-tinėjimą sulaukyti, todėl nelau kite kol bus sulaukyta, bet a-teikite ir užsimokėkite.

— P. P. Pilipauskas.

RACINE, WIS.

SLA. 100 kuopa laikė meti-nį susirinkimą 6 d. sausio, 2 v. po pietų, Union Hall. Prisira-šė naujas narys Jurgis Kapo-čius. Iš valdybos raportų pa-aiškėjo, kad 100 kuopa turi 68 narius pilnatėsius ir 11 jau-nuolių. Išde pinigų turi 72.37. Nutarta ruošti draugišką bes-kių balių ir šokius. Išrinkta penki atstovai į 10-to Apskri-čio metinį suvažiavimą, kuris yra šaukiamas 13 d. sausio 9 valandą ryte, Liuosybės sve-tainėje, Waukegan, Ill. 100 kuopa yra valdoma sandarie-čių principų pasilaikančių lie-tuvių.

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

DETROIT, MICH.

ADV. J. P. UVICK
Dabar Naujame Ofise
2333 Barlum Tower

Kampas Bates & Cadillac Square Valandos nuo 8:30 iki 5 po pietų. Paned. ir Pėtn. iki 7:30 val. vak.

"MARGUTIS"

MUZIKOS IR JUOKŲ MĖNESINIS ZURNALAS
Dainos: Chorams, Solistams
Gaidos dėl pjiانو
Teatralams veikalai
Pilnas geriausių juokų
Kaina \$1.00 metams
"M A R G U T I S"
3210 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

Worcester, Mass.

WORCESTER, MASS.

Steigia fondą mūsų Albinai Universitetą Baigti.

Amerikos žmonės vis tik y-ra geri ir moka savo kraštui pasitarnavusius žmones pamy-lėti. Štai neseniai skaitėme, kad Worcester miesto visuomenė sudėjo aukų ir fondą mūsų Al-binai Osipavičiutei, laimėju-siai iš visos Amerikos vienai OImpados plaukimo pasauli-nį čempionatą, baigti kokią ji nori kolegiją. Dabar vėl skai-tome, kad jau keliamas \$4,000 fondas, kad mūsų Albina ga-lėtų eiti kokį nori universitetą. Albina jau pasirinkusi Brown University Providence. Wor-cesterio visuomenė labai jai simpatizuojanti. Fondu rupinasi miesto valdyba ir daugelis žy-miausių amerikonų veikėjų.

BROLIŲ KRUGELIŲ

Seniausia
MINKSTŲ GERIMŲ
ISDIRBYSTE
Visoj Connecticut valstijojej. Pri-statom visokius gėrimus kur tik kas reikalauja, kaip tai: baliams, vestuvėms, krikštyms ir tt. Reikale kreipkitės pas
BROOKLYN BOTTLING CO.
47 Drayer ave. Waterbury, Conn
Telephone 1418
(1-29)

Naudok Daugiau Pieno, Yra Sveika
HOLBROOK BROS
WHOLESALE and RETAIL
Pastarizuotas Pienas ir Varskė
332 Cambridge Street,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 5251 W.
Tel. Park 5251 R.

Sharin
FLORIST
10 Portland St. Worcester, Mass.
OPPOSITE BANCROFT HOTEL
TELEPHONE — PARK 408

LIETUVISKA UZEIGA

Padidinta ir naujai iš-taisyta pirmos klesos lie-tuviška užėiga-valgykla.

CHARLE'S LUNCH
94 Millbury St.
Worcester, Mass.

JOS. ZUROMSKIS
ELECTRICIAN
WIRING and REPAIRING
Motors—Fixtures—Water
Pumps
Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

Joseph J. Dirs
LIETUVISKA GRABORIUS
Teikiu patarnavimą laidotu-vėm ir išėndavoju automo-bilius vestuvėm ir kitokiems pasivažiėjimam.
Gyvenimo vieta
194 Millbury st. Tel. Cedar 4953
3rd Floor
Office Funeral Home,
212 Millbury St., Worcester,
Tel. Park 2756

DETROIT, MICH.

ADV. J. P. UVICK
Dabar Naujame Ofise
2333 Barlum Tower

Kampas Bates & Cadillac Square Valandos nuo 8:30 iki 5 po pietų. Paned. ir Pėtn. iki 7:30 val. vak.

"MARGUTIS"

MUZIKOS IR JUOKŲ MĖNESINIS ZURNALAS
Dainos: Chorams, Solistams
Gaidos dėl pjiانو
Teatralams veikalai
Pilnas geriausių juokų
Kaina \$1.00 metams
"M A R G U T I S"
3210 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

Neatsilieka ir lietuvių vi-suomenės. Zinoma, lietuviui negali finansiskai tiek padary-ti, bet jie ir taip savo gerą šir-dį parodo savo garbiai tautie-tel, surengdami jai vakarieny ir suteikdami dovanų. Laimin-gos kloties Albinai ir laimės ir toliau kelti lietuvių tautos vardą ir Amerikos garbę.

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvert 5896

J. H. JABLONSKIS

PARDUODU ANGLIS IR
COOPER KOKSUS
Geriausios Rušies
Galima po mažai mokant vasa-ros metu įgyti anglių visai žie-mai. Lietuviai pažysta mane, o aš Lietuvos. Reikale kreipkitės
39 Spring St. West Haven, Conn.
Arba telefonuk West 1662

DR. TESSMER

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass.
2-ros lubos. Kalba lietuviškai.

KUOMET NORESITE RAKANDU

Atminkite, kad musų krautuve yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais.
R. NORTHBRIDGE
FURNITURE CO.
Worcester, Mass
166 Southbridge St.

LIETUVISKA DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rušių doną keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit musų duonos
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.

Užlaikome visiskas mėsas, de-šras ir virtas ames. Viskas di-šliam pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuve

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincso Čėsnos krautuveje vi-suomet galite gauti gerus čė-verykus del visos savo šėimj-nos. Prieinamos kaino ir už-tikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS

Zmonės, kuriems skauda galvas arba kurių skilvis gerai ne-dirba, bus greit palengvinti, jei-vertos Peppenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stažnomis del sampalo
PEPPENIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS

LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Namai 51 Harlem Street
(Kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M
WORCESTERY

PIANAI, RADIO, GRAMOFONAI Lietuviški Victor, Columbia ir Okeh rekordai

Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirk-damas visus savo muzika-lius instrumentus čia, su-taupinsit pinigus. 18-29
Konczanin Music Shop
136 Millbury st. Worcester

W. N. ESTABROOK

Zinomas Worcesterje gėlių lai-kytojas. Laidotuvių vainikai, te-stuvių buketai, prieinamos kainomis
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

A. J. KATKAUSKAS

Didžiausia Drapanų Krautuve
Cent Millbury St.
Vyr. iški ir moteriški drabužiai didelėjame pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE C. C. A.

CIGARUS

LIETUVISKA SKUTYKLA

382 Millbury st.
Worcester, Mass.
Kerpam gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išskiriant subatas. Skutam barzdas už 15c.

VINCAS DEGUTIS

Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso sena-namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS Lietuvis Graborius

340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuviem ir išėndavoju automobilius įvairiems reikalams

PETER BROTHERS

COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

BEN. MENDELSON Advokatas

Ir registruotas notaras Lietuvos atstovybej. Atlieku visus lega-liškus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

BEN. MENDELSON Advokatas

Ir registruotas notaras Lietuvos atstovybej. Atlieku visus lega-liškus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

P. A. DĖDYNAS WORCESTER, MASS.

96 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

CHICAGOJE

Šerno Fondo Komitete Atsišaukimas.

Broliai, mes veikeme per ilgus metus tautos labui ir net partijoms. Mes rinkome aukas atgavimui laisvei Lietuvai, ir musy darbas davę graži rezultaty: Lietuva liko laisva ir bus mus tėvynė per amžius.

Po to sunkaus darbo mes pradėjome išsėtis, pamiršdami dar vieną svarbų darbą, kuris jau turėjo būti padarytas. O tas musy darbas yra pastatyti musy pačių, Amerikos lietuvių, rašytojų, dėdei Šernui paminklą. Nuo pat jaunų dienų iki senatvės įsiai darbovesi musy labui. Jau šeši metai, kai jis išsi kapinose svetimame lote, visu užmirštas, jo kapo beveik negalima surasti.

Šerno Fondo komitetas jau darbuojasi antrus metus ir jau surinko \$1,295. Reikia, visai netoli reikalingos sumos, kuri turi būti \$3,000. Laiko nedaug lieka, tik keturi su puse mėnesiai. Gegužės 30 dieną paminklas turės būti atidengtas.

Pereitame komiteto susirinkime, sausio 12 dieną, tapo patsirašytas kontraktierio ir komiteto kontraktas. Pats paminklas kaštuos \$2,400. Paminklą darys kontraktierius E. Wunderlick, iš Joliet, Ill. Paminklas bus užbaigtas apie gegužės mėnesio pabaigą.

Kadangi dar stoka pinigų tad mes kreipiamės į musy veikėjus prašydami pagalbos šiam prakilnam darbu užbaigti. Gerbiamieji, pagalbkite mums. Parinkite aukų paminklui, nes mes tik vieną dėdę Šerną teturėjome. Pažiūrėkite į katalikų darbuotę Pas juos kiekvienas klebonas apvainikuotas, ir jeigu Šernas būtų buvęs jų žmogus, tai jie ne tik paminklą jam būtų pastatę, bet ir koplyčią.

Kai lankysitės Chicagoje ir nuvyksite į Tautiškas kapines, tai kiekvienam bus malonu pažvelgti į musy rašytojo kapą, ir musy šrdis jausis patenkinta, jogei Šernas neužmirštas. Lai nebuna nei vieno iš musy kuris neprisidėtų prie to prakilnaus darbo.

Aukus siųskite tartu raštiniukui, čekius rašykite komiteto vardu S. K. Grišius, 6223 So. Sacramento Avenue, Chicago, Ill. Telephone Republic 7180.

TOWN OF LAKE

Apvogė lietuvių saliuininką. Nušautas Antanas Bobelis.

Vietos lietuvių Lėnsbergio saliuone, adresu 4512 Gross Av. Sausio 18 d., įvyko apvogimas ir buvo nužudytas visai nekalts žmogus, Antanas Bobelis.

Armour kompanijos, stockjardų darbininkai gavo savo čekius buvo pripažėti užėti pas p. Lėnsbergą juos išsimaityti, ir tam tikslui p. Lėnsbergas parsinešdavo iš banko daugiaus pinigų, kad galėtų patarnauti kostumieriams. Sausio 18 d. jis turėjo \$1175 dolerių ant vietos.

Apie 10 val. ryte tą dieną įėjo į saliuoną apskuręs žmogus kuriam prašant buvo duotas stiklas alaus. Jis apsidairęs išėjo, ir neužilgo sugrįžo su pora kitų, kurie tuojaus išsitraukė revolverius privertė visą burį žmonių ten eančių išskelti rankas į viršų ir suvarė į kitą kambarį. Pasiėmė pinigų jie matomai užmatė įeinant Antaną Bobelį, kuris su bulka duonos grįžo iš krautuvės, ir bėgdami jį mirtinai peršovė. Jis buvo nugabentas į ligonbutį kada kiti pasiluosavo, bet mirė greitu laiku.

A. Bobelis gyveno name kuriame randasi viršminėtas saliuonas. Jis tapo palaidotas šv. Kazimiero Kapinėse Sausio 22 d. 1929 metais. Laidotuvėmis rūpinosi jo žmona ir vaikai.

Grįžo iš New Yorko Adv. K. Gugis.

Pereitą šestadienį grįžo iš New orko advokatas p. K. Gugis, kuris buvo išvažiuaves ten perimti SLA. izdą. Kaip girdėti, p. Gugis Susivienijimo izdą perėmė nuo tos dienos, kada nuvažiuavo perimti. Ligi to laiko pilną atskaitytuojanti Pild. Taryba.

Adv. Kazys Gugis.

Pasikalbėjimas musy reporterio su SLA. izdininku, Adv. K. Gugiu, kuris šiomis dienomis sugrįžo iš New Yorko.

— Na, kaip dalykai stovi su SLA izdu, reporteris klausia.

— Būle jau traukyti, atsa-
— p. Gugis.

— Na, augi ten nebuvę tvar-
—

— Ne, ne tame dalykas. Mat kiekvienas žmogus, ir iklaus tvarko ne taip, kaip je buvo tvarkomi jo pirmtakono, bet kaip kaip jis, kad mano, gali būti geriau ir naudingiau.

— Kokius patvarkymus tamsta manai daryti — rep. klausia.

— Man patinka jusy obalsis "savas pas savą". Mat lig šiol lai Sasivienijimo Lietuvių Amerikoje pinigai, didžiojoje buvo laikomi bankose ant "Savings" knygučių ant 3 — 4 nuosimčio ir aukso bonais, kurie taip pat mažą nuosimtį atnešdavo. Mano gi supratimu yra, įvesdinti pinigus į Real Estate, ant pirmųjų mortgičių. Pinigai bus gerai apsaugoti ir atneš didesnį nuosimtį. Gi kad palaikyti obalsį "savas pas savą", tai pirmoje vietoje, gavinus paskolos, turės būti SLA. nariai ir abelnai visi lietuviai. Ir kuomet SLA. turtas bus pačių narių rankose, tuomet pateiktą išdalinimo atskaitytą, galės patvirtinti patys nariai ar ji pra lėisinga ar ne.

— Well, atrodo puiku, rep. būgė savo pasikalbėjimą su p. Gugiu.

BRIGHTON, PARK

Naujas biznieriūs.

Telo pasikalbėti su p. Yonaitis, apvietoriūm, kurio biznis valstynčia, randasi prie 45th ir Washtenaw Ave., Brighton, Parke ir pasirodo, kad jis yra labai patenkintas naujoje vietoje. Sako brightonparkiečiai yra geriausis žmonės, girdi, jie remia obalsį: "savas pas savą" — jie atlieka savo reikalus lietuviškoje įtaigoje. P. Yonaitis, atsi-mokėdamas lietuviams, prisi-deda prie visuomeninio darbo ir net žada paremti lietuvišką spaudą, kuri stengiasi įgyvendinti obalsį savas pas savą.

— Rep.

sio 22 d. 1929 metais. Laidotuvėmis rūpinosi jo žmona ir vaikai.

— A. Žalpis.

BRIDGEPORT.

Moterų Apšviestiečių Vakariene.

Sausio 20 d. Chicago Lietuvos Auditorijoj, pašalpinė draugija Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" surengė šiaunį vakariene. Ši draugija jau gana seną gyuoja ir savo laiku buvo pasižymėjus labdarin-gais ir kultūriškais darbais, už ką jai kreditas priguli.

Vakariene buvo skani, bet kas svarbiausia tai buvo gražus programėlis, kurį išpildė Jaunosios Birutės nariai iš So. Englewood. Choro dainavimas buvo pamarginatas įvairiais gabalėliais muzikos bei solų ir duetų. Kad musy jaunuoliai moka jau musy senus palinksminti padarė gerą įspudį. Pažymėtina iš jaunuolių burio buvo p. lė Globiutė, kuri turi žažų balsą. Galima tikėti, kad p. lė Globiutė su laiku gali tapti kandidatė į buvusios musy Marstės Rakauskaitės vietą, jei soker muzika ir lavinsis priegerų mokytoju.

Po programos apšvietietė tekė dekanas savo keturioms narems, kurios per 10 metų buvo nesirgusios ir neėmė pa-alpės iš draugystės. Reikišcia, kad tarp apšvietiečių randasi gana sveikų ponų, kad per 10 metų nesirgusios.

Linkiu geras pasekmes apšvietietėms ir ateityje.

—S.

Kur buvai? Ant Bridgeporto! Kur taip?

Chicago Lietuvos Auditori-
joje.

Kur busime, kur nebusime, mes visuomet randam smagumą Lietuvių Auditorijoj, ir todėl kad Chicago lietuviai, o kadangi mes lietuviai — tai dangi musy įstaiga. O kada dangi musy įstaiga, tai mes ją

Bus parengimas naujos valdybos sąskaitą raportu, ir abelnai svarstomas svarbus

mylime ir palaikome, nes pridėra kiekvienam kas yra savo ir savosios gerbt. Taip mes ir darom.

Vasario 10 d. 1929 metais rengia puikiausią koncertą Lietuvos Auditorijos Bendrovė, tai kur eisim, kur neisim tą dieną busime Auditorijoj pasiklausyti.

—M. K.

Tenka girdėti, kad vasario Vasario 10 dieną Chicago Lietuvos Auditorium Bendrovė savo rengiamam koncerte turi ant programos puikiausias muzikaliskas spēkas, netik geriausius lietuviškus daininikus ir chorus, bet pakvietė net ir švietimtaučių. Well, kas su-bytins tą, nes Chicago Lietuvos širdi Auditoriume.

—Girdėjęs.

Sausio 20 d. Chicago Lietuvos Auditorijoj didžiojoj sve-tainėje atsibuvo Bridgeporto Politinio ir Pašalpinio Klubo metinis balius.

Kaip visuomet, taip ir šiais metais baliuje buvo rengia-mas vaju gavimui naujų narių. Nors Klubas jau yra gana turtingas nariais, bet dar ir šiame vajui tapo paduota apie 50 aplikacijų į narius. Patsai Klubas yra tautišku pažiryu, ir dauguma narių ten yra tautininkai, kurie niekuomet neatsilieka nuo tautišku darbų.

Šis Klubas laiko susirinkimus kas antram antradienį mėnesio, Chicago Lietuvos Auditorijoj.

Gerų pasekmių Klubui ateityje!

—Svečias.

Susirinkimas.

100-nė kuopa turės susirinkimą Sausio 27 dieną, kaip 3 valandą po pietų, pas ponios P. Petraitienės, 2515 West 69th Street.

Bus parengimas naujos valdybos sąskaitą raportu, ir abelnai svarstomas svarbus

klausimas šiame susirinkime. Malonėkite visi atsilankyti. A. Abramaičiuė.

S. L. A. 6-to Apskričio Suvažiavimas.

Laukiama daug delegatų šio Sekmadienio Konferencijoj.

Šį kartą turėsime nebile kokį Apskričio mitingą, bet metinį suvažiavimą, kur bus renkama visa valdyba ir aptariama metinė darbuotė.

Todel visi išrinktieji kuopy delegatai turėtų iki vienam suvažiuoti, šį sekmadienį. Sausio 27 dieną 1 valandą po pietų, Liuošybės svetainėje, 1822 Wabansia Avenue.

North Side yra drauginga kolonija ir aplankyti pas juos bus tikras smagumas. Girdė-jome, jog SLA. 36 išrinko visą tuziną delegatų, kurie važiuos konferencijon "in corpore."

—Delegatas

Reikia Vargonininko.

Svento Jurgio Lietuvių Tautiška Bažnyčia, kuris galėtų vesti chorą ir t. t. Vargonaį pirkti tik vienas mėnesis, kurie turi: Varpus, Harpas, Simbulus ir kitokios rusies balsus. Salygas ir kitas informacijas galima bus sužinoti pas vietinį kleboną kun. Vipartą, 105 So. 19th Street, Pittsburgh, Pa.

Tel. Hemlock 5825

PATRICIA BEAUTY SHOP

Greitas Patarnavimas Patyrusios Darbininkės Sanitariški Metodai P. Petraitienės, Savininkė.

2515 West 69th Street

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

ATSIŠAUKMAS.

Brangūs Tautiečiai Lietuviai! Aš palikus fiaslą su septyniais mažais vaikais neturėdama darbo nei dolerio, bėdu mirštu. Jau antras mėnuo kaip tik netenkam į bado našrus. Vaikų verkimas bausis — jei nori valgyti ir šaltį kencia. Vissi bausis, pusuogiאי.

Broliai ir sesutės gelbėkite

Išsiranduoja Ofisai

Daktarui ar Dentistui. Skaitlingai lietuviais apgyventoj vietoj. Kreipkitės pas Mr. Fisher Ridge State Bank, 7048 South Wester Avenue, Chicago, Ill.

Gyvenimo Telefonas Pullman 4457 Biznio Telefonas Pullman 0690

FRANK NYLEN

10034 Wentworth Avenue, Representuoja Metropolitan Life Insurance Kompaniją, Didžiausią Kompaniją pasaulyje. Turinti virš 35 milijonus Polices; turtas siekia apie du ir pusę bilijonų dolerių.

A. KISSEL

BARBERYS 368 Kensington Ave.

J. F. RADŽIUS

Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje.

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todėl, jis priklauso prie grabų išdirbystės.

Ofisas: 668 West 18th Street, Telephone Canal 6174

Skyrius: 3238 S. Halsted St., Telephone Victory 4088.

J. LULEVIČIUS

Lietuvis Graborius ir Balsamuotojas 3103 S. Halsted St., Chicago. Telephone Victory 1115

Turint reikala su šermentėmis kreipkitės pas Naujį Graborių; — bus pilnai patenkinti ir tinkamai ap-rupinti. Nes turiu gerą patyrimą Balsamavime bei laidotuvėse. O pigia-mą, mandagumą ir simpatišką pas-tarsite patys. Didelė koplyčia vel-tui.

Tel. Yards 1138

Stanley P. Mazeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 Auburn Av. Chicago.

ADVOKATAI

A. A. OLIS ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001 Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6 Vakaraus 3241 South Halsted Street Telephone Victory 0562 7-9 val. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios.

Julius P. Waitches LAWYER

10756 So. Michigan Avenue CHICAGO

Phone Pullman 5950

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto Ofisas 127 N. Dearborn St., Room 1111

Telefonas Central 4411 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų

Gyvenimo vieta 3323 South Halsted Street

Tel. Boulevard 1310

Val.: nuo 6 iki 8 v. l. kiekviena vakara, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto

nuo mirties iš bado. Ištieskite pagalbos ranką.

Margerata J. Augustina, 54 Water Street, Wheeling, W. Va.

DAKTARAI

Tel Republic 2266 — Hemlock 2010

DR. K. DRANGELIS DENTISTAS

Valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakaro išskiriant Trečiadienį

X-Ray Diagnosis Ultra-Violet Radiation Therapy

2417 West 63rd Street (arti Western Avenue) CHICAGO, ILL.

Tel. Brunswick 0624

DR. A. J. GUSSEN LIETUVIS DENTISTAS

1579 Milwaukee Avenue. Valandos: 9—12, 1—5, 6—8:30 Sekmadieniais pagal susitarimą.

Phone Hemlock 2061

DR. JOSEPH KELLA DENTISTAS

6558 So. Western Ave. CHICAGO, ILL. Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro Nedėlioms nuo 9 iki 12.

Telephone Lafayette 5820

Dr. J. A. PAUKŠTYS DENTISTAS X-RAY

4193 Archer Avenue

Office Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS LIETUVIS DENTISTAS

4645 South Ashland Avenue Ant Zaleskio Aptiekos CHICAGO, ILL.

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS DENTISTAS

3243 So. Halsted Street CHICAGO, ILL.

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH 3464 South Halsted Street

Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare Res. 3201 South Wallace Street

Phone Canal 6222

DR. S. BIEŽIS GDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.) Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryte Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave Tel. Republic 7868 CHICAGO, ILL.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4910 So. Michigan Ave. Tel. Kenwood 5107

Valandos nuo 9 iki 11 val. ryte; nuo 6 iki 8 val. vakare apart šventadienio ir ketvirtadienio

Dr. A. J. Karalius GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3147 So. Halsted St. Tel. Calumet 3294 Ofiso valandos: nuo 9 iki 12 dienos ir nuo 2 iki 9 vakare.

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Ave., Room 209 Kampas North Ave. ir Rubej St. Val.: 1—3 po pietų, 6—8 vak Telephone Brunswick 4983 Namų telefonas Brunswick 0597 Ultravioletinė šviesa ir diathermin

Tel. Lafayette 4146

A. K. Rutkauskas, M. D. GDYTOJAS IR CHIRURGAS

4442 So. Western Ave. CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. ŠIMKUS GDYTOJAS IR CHIRURGAS

3343 So. Halsted St. VALANDOS: nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M. Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Ofiso Telefonas Victory 7188 Gyvenimo Telefonas Hemlock 2615

DR. P. M. ZILVITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3243 S Halsted St., Chicago.

Tel. Hemlock 8151

DR. V. S. NARYAUCKAS GDYTOJAS IR CHIRURGAS

2435 West 69th Street Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto; Nuo 2 iki 5 po pietų Nuo 6 iki 9 vakare.

PEERLESS

Naujas Modelis

Six - 61 \$1195

Laikė vienos dienos Automobilių Parodoj New Yorko tarpininkai ir pardavėjai užsakė 8,236 Peerless automobilius, sulgyžinio gautos iš L. R. German, Peerless Motor Car Corporation prezidento.

Laikė vakariene, kurioje dalyvavo didžiausias burys Peerless automobilių pardavėjų, kuris kada buvo susirinkęs, užsakymai plaukte plaukė.

Ponas German nustebino visus susirinkusius pranešdamas kainą naujo modelio Six-61 kaipo \$1,195, kurio kaina yra daug žemesnė negu patys pardavėjai tikėjosi.

Pranešdamas sukėlė didžiausį triukšmą susirinkime. Pardavėjai lenktyniavo, kad pridavus savo užsakymus pirm pasibaigiant susirinkimui. Pradėjęs vidurnaktiui R. N. Mosher, Peerless korporacijos generalis pardavinėjimo vedėjas, kuris buvo toastmasteris laike vakariene, dar priiminėjo užsakymus nuo entuzištiskų Peerless automobilių pardavėjų. Kartu su užsakymais gautais per Peerles organizaciją už okeano, viso užsakymai siekė tarp \$8,000,000 ir \$9,000,000.

"Net preš mūsų pardavėjų susirinkimo, mes žinojom, jog entuziastiskas priėmimas musy naujo modelio Six-61 reiške, jog mes atsiekėme pasiekimą aukštesnį negu kada buvo Peerless istorijoj pasiektas. Mes žinojom, taipgi, kad mes galėsime išdirbinėti šį automobilį dideliuose skaičiuose, kad pardavus už \$1,195" — tai buvo pareiškimas p. German.

Modelis Six-61 buvo oficialiai atidengtas kaip pardavėjams taip ir publikai atidaryme Parodos New York, Grand Central Palace salėje. Jis yra nepaprastai didelis ir patogus kaip del žemos kainos automobilio ir beabejonės bus populiariškiausias automobilis, kurį Peerless korporacija kada išdirbinėjo.

Bridgeport Automobile Co.

JULIUS J. JANELIUNAS, Savininkas.

3222 South Halsted Street,

Chicago, Ill.

CHICAGOJE AUTOMOBILIŲ PARODA prasidės šestadienį, Sausio 26-tą ir tęsis iki Vasario 2 d. 1929 metų, Coliseum salėje. Peerless Automobiliai randasi Booth num. 30-tas. Taigi, kurie lankysitės šioje parodoje, užeikite į Booth 30 ir pamatykite Peerless Automobilių naujuosius modelius ir pasikalbėkite su lietuviu dealeriu p. J. J. Janeliunu.